

GROENBELEIDSPLAN GEMEENTE VEERE

**Deelrapportage 1
Algemene inleiding
Kenschets kernen**

augustus 2012

Inhoud

1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doelstelling	7
2. Opzet groen-beleidsplan 2012	9
3. Kwaliteitsomschrijving openbaar groen	10
4. Inleiding	14
5. Analyse ruimtelijke problematiek	15
5.1 Verschijningsvorm en functie van de groene elementen	15
5.2 Relatie met stedenbouwkundig plan	15
5.3 Openbaar of particulier?	16
5.4 Eenheid en verscheidenheid	16
5.5 Snippergroen	16
5.6 Sociale veiligheid	17
5.7 Molenbiotopen+zichtrelaties	17
6. VISIE OP HOOFDLIJNEN	18
6.1 Samenhang tussen dragers van de openbare ruimte	18
6.2 Afstemming verschijningsvorm en toebedachte functie.	19
6.3 Afstemmen onderhoud op gewenste beheerintensiteit.	19
7 VISIE PER WOONKERN	20
7.1 Aanpak	20
7.2 bewoningsgeschiedenis van Walcheren	20
7.4 naoorlogse woonwijken	22
7.5 bungalowparken	23
8.0 Veere, Buiten de Veste en Zanddijk	24
8.1 Gapinge	29
8.2 Vrouwenpolder	31
8.3 Serooskerke	34
8.4 Domburg	36
8.5 Oostkapelle	39
Bungalowparken Oostkapelle	40
8.6 Aagtekerke	42
8.7 Grijpskerke	45
8.8 Meliskerke	48
8.9 Koudekerke	51
8.10 Biggekerke	54
8.11 Zoutelande	57
8.12 Westkapelle	61
9 CONCLUSIE EN VERVOLGTRAJECT	64
9.1 Algemeen	64
9.2 Uitwerking Kenschets	64
9.3 Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)	65
9.4 Burgerparticipatie	65
Bijlagen: kaarten kwaliteiten en kansen per kern	67

Bijlage: kaarten kwaliteiten en kansen van alle kernen

GROENBELEIDSPLAN 2012
ALGEMENE INLEIDING
BEHEERVISIE

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2004 heeft de gemeente Veere een groenbeleidsplan vastgesteld. Door ontwikkelingen in het beheer, wijziging van het areaal openbaar groen en de integratie met andere onderdelen in de openbare ruimte is het gewenst dat het groenbeleidsplan geactualiseerd wordt.

De gemeente Veere grenst voor een groot gedeelte aan de Noordzeekust. Grote delen van de gemeente kennen een sterk toeristisch en recreatief gebruik. De openbare ruimte van een aantal woonkernen kent dan ook een intensief gebruik.

Het openbaar groen heeft dus niet alleen een functie voor de bewoners, maar draagt ook in belangrijke mate bij aan de kwaliteit van het toeristisch product van de gemeente Veere.

Gapinge, Kerkring

Het groenbeleidsplan geeft voor de komende 10 jaar een visie op de gewenste kwaliteit, de uiterlijke verschijningsvorm en het te voeren beheer van het groen in de openbare ruimte.

Het groenbeleidsplan schept daarmee een kader voor de uitwerking van de groenplannen per woonkern. In deze toekomstige plannen kan de praktijksituatie worden getoetst aan de visie van het groenbeleidsplan. Op basis hiervan kunnen jaarlijkse beheerplannen worden samengesteld.

De gemeente heeft alle gegevens over het openbaar groen opgeslagen in een groenbeheersysteem.

Parallel aan de beleidsformulering voor het groen starten we de integrale kwaliteitsbeoordeling van de openbare ruimte. Hiervoor worden de landelijk vastgestelde (IBOR) normen gebruikt.

De gegevens uit het groenbeheersysteem, gekoppeld aan de kwaliteitsnormen van IBOR biedt de gemeente de mogelijkheid sturing te geven aan het onderhoudproces. Gebleken is dat communiceren over het onderhoud middels beelden voor iedereen zeer duidelijk is. Een aparte beeldkwaliteitscatalogus voor de openbare ruimte van de gemeente wordt uitgewerkt in deelrapportage 3.

1.2 Doelstelling

In de door de gemeenteraad vastgestelde 'Structuurvisie' wordt de kwaliteit van de openbare ruimte van groot belang geacht voor de leefbaarheid van de kernen. Om het juiste "DNA" voor een kern te realiseren kunnen we in dit rapport voor het beheer van de openbare ruimte de volgende doelstellingen formuleren:

- Het formuleren van hoge kwaliteitseisen aan de openbare ruimte en het beheer daarvan;
- Het benoemen en duurzaam ontwikkelen van de eigen identiteit van de kernen;

De kwaliteit van de openbare ruimte is een tamelijk complex begrip. Landelijk is de kwaliteitcatalogus van de CROW erkend als norm. De vertaling van de landelijke normen richting "Veerse" normen wordt in deelrapportage 3 uitgewerkt.

De 13 kernen in de gemeente Veere hebben elk een eigen karakter en identiteit. Zo is Domburg een uitgesproken badplaats met flanerende toeristen en een intensief gebruik van de

openbare ruimte. In contrast met Domburg is Grijskerke een meer op eigen bewoners gerichte kern met een minder intensief gebruik van het openbaar terrein. Daarnaast zijn tussen bepaalde kernen ook duidelijke overeenkomsten aan te wijzen. Deze overeenkomsten en verschillen dienen in het groenbeleidsplan te worden gerespecteerd. De ruimtelijke karakteristiek wordt daarom per woonkern vastgelegd.

2. Opzet groen-beleidsplan 2012

De opzet van het groenbeleidsplan wijkt nauwelijks af van de vorige versie. De beoordeling van de totale openbare ruimte, met als leidraad een beeldkwaliteitscatalogus, wordt in het deelrapportage 3 uitgewerkt. Een visie op openbaar groen heeft een ruimtelijk aspect en een beheer aspect. Beplanting is een element dat mede het karakter van de openbare ruimte bepaalt. Met behulp van bomen, hagen en opgaande heesters kunnen ruimtes worden begrenst.

Beplantingsvormen als gazon, bodem-bedekkers en ruw gras zijn ruimtevormend en bieden mogelijkheden voor spelen en verblijf.

In een ruimtelijke visie wordt bepaald waar beplanting wordt toegepast en hoe deze er uit kan zien. De ruimtelijke visie beperkt zich tot de hoofdlijnen en karakteristieken van het groen in de dorpskernen.

Iedere beplanting heeft om optimaal te kunnen groeien onderhoud nodig. Zo moeten hagen geknipt, en moet gazon frequent gemaaid worden.

In een beheervisie wordt de wijze van onderhoud van de verschillende beplantingsvormen vastgelegd en onderbouwd.

Naast de beschrijving van de onderhoudsmaatregelen regelt de beheervisie ook de spreiding van de beheerintensiteit over de gemeente. Waar mag het onderhoud intensief of extensief zijn en wat zijn de bijbehorende beplantingsbeelden?

Beheervisie en ruimtelijke visie benaderen de beplanting vanuit een verschillende invalshoek.

Er is voor gekozen om de beheervisie en de ruimtelijke visie in twee afzonderlijke rapportages uit te werken, mede doordat de omvang in pagina's van één rapport te groot wordt. De twee rapporten hebben dezelfde inleiding, doelstelling en samenvatting. De hoofdlijnen van het groenbeleidsplan zijn dus in beide rapporten terug te vinden.

Het bestaande systeem van het geautomatiseerd groenbeheer wordt aangepast en benut voor het inzichtelijk maken van de gevolgen van bepaalde beleidskeuzes. (Financiële) consequenties van veranderde beheermethoden kunnen aan de hand van simulaties met behulp van de computer snel inzichtelijk worden gemaakt. De opzet van het groenbeheersysteem wordt in een bijlagenrapport op schrift gesteld.

Opzet groenbeleidsplan:

Deelrapportage 1

- Algemene inleiding
- Ruimtelijke visie
- kenschets per woonkern

Deelrapportage 2

- Algemene inleiding
- Beheervisie:
 - groenzonering, visie op wijze van onderhoud

Deelrapportage 3

- Kwaliteitscatalogus Veere

Deelrapportage 4 (wordt uitgewerkt)

- Opzet geautomatiseerd groenbeheersysteem
- Werkpakketten
- Kengetallen

3. Kwaliteitsomschrijving openbaar groen

In hoofdstuk 1 is het belang van een hoogwaardig openbaar groen voor de kwaliteit van de buitenruimte reeds genoemd. Dit stelt hoge eisen aan de kwaliteit en het onderhoudsniveau van de beplanting.

Wat is nu een hoge kwaliteit als het gaat om openbaar groen? En staat een hoog onderhoudsniveau garant voor een hoge kwaliteit? Om antwoord te kunnen geven op deze vragen worden de begrippen kwaliteit en onderhoudsniveau in relatie tot openbaar groen nader toegelicht.

In zijn algemeenheid laat de kwaliteit van het openbaar groen zich goed omschrijven aan de hand van de onderstaande begrippen;

Esthetische kwaliteit

De kerkring van Grijskerke is over het gehele oppervlak beplant met monumentale linden. De groene massa rond de kerk benadrukt al vanuit het omliggende landschap de kern van het dorp. De kern Zoutelande is duidelijk onder te verdelen in een wijk met een 'boskarakter' en een deel zonder opgaande bomen.

Grijskerke, Kerkring

Bovengenoemde voorbeelden laten zien dat verschillen in beplanting het onderscheid tussen de ruimtelijke

elementen van een woonkern kunnen accentueren. Het openbaar groen verbetert hiermee de oriëntatiemogelijkheden in een woonkern en geeft de kern 'kop en staart'. Het op de juiste manier toepassen van openbaar groen versterkt de (historische) herkenbaarheid van de openbare ruimte. De esthetische kwaliteit van het openbaar groen wordt voor een deel bepaald door de toegepaste beplanting en het beplantingsontwerp.

Zoutelande, Bosweg

In parken, begraafplaatsen en op een bungalowpark als Breezand 1 is dit het geval.

Beplanting is hier de drager van de openbare ruimte. In (woon)straten en op pleinen zijn openbaar groen, architectuur en de stedenbouwkundige opzet bepalend voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Een kwaliteitsverbetering van het openbaar groen moet in de dorpen dus in samenhang met architectuur en stedenbouw tot stand komen. Het aspect van de esthetische kwaliteit wordt behandeld in deel 1 van het groenbeleidsplan: Kenschets kernen.

Functionele kwaliteit

Het aanbrengen van beplanting gebeurt niet alleen omdat groen als prettig en mooi wordt ervaren, maar ook met een specifieke functie.

Voorbeelden hiervan zijn het visueel afschermen van gebouwen, struikbeplanting langs fietspaden en sportvelden als beschutting tegen de wind en het aanbrengen van hagen als verkeersgeleiding.

Gapinge, functioneel groen

Indien de functie die de beplanting is toebedacht goed wordt vervuld is ook een hoge functionele kwaliteit aanwezig.

Ecologische kwaliteit

Het openbaar groen heeft bijna altijd ecologische waarde. De waarde verschilt per beplantingstype en de omvang van het element. De ecologische waarde wordt groter naarmate de groenelementen groter van omvang en/of een aaneengesloten structuur vormen. Daarnaast zijn variatie in opbouw en het toepassen van inheemse soorten van invloed op de ecologische betekenis. In de grote groengebieden zoals parken en singels is ruimte aanwezig voor een meer natuur vriendelijk beheer. Het aanwezige bosplantsoen, struweel en ruigten vormen een aantrekkelijke omgeving voor diverse planten- en diersoorten. Een meer extensief beheer leidt tot versterking van de ecologische kwaliteiten. Waar mogelijk kan worden aangesloten op de ecologische (hoofd)structuur en plaatselijke natuurgebieden.

Grotere eenheden, ecologisch waardevol

Beheerkwaliteit

De bovengenoemde kwaliteiten kunnen niet tot stand komen als de middelen voor een efficiënt beheer en onderhoud ontbreken. Een doelmatig groenbeheer hangt samen met de keuze van de beplantingstypen, terreinontwerp en de beschikbare machines en personeel. Voor beplantingselementen met een intensief onderhoud geldt dat goed moet worden bezien waar deze kunnen worden toegepast. Voor minder onderhoudsgevoelige beplanting geldt dat toepassing wel mogelijk moet zijn binnen de grenzen van de vereiste functie en de beschikbare ruimte. Een beplanting heeft een hoge beheerkwaliteit als een hoge ruimtelijke, functionele of ecologische kwaliteit hand in hand gaat met een efficiënt en kostenbewust beheer.

**Serooskerke, Noordweg
Ruimtelijk functioneel of economisch**

Kenschets kernen

4. Inleiding

In de kenschets geeft de gemeente Veere het beleid weer ten aanzien van de ruimtelijke verschijningsvorm van het openbaar groen.

De kenschets is een visie op hoofdlijnen, waarbij de aanbevelingen zich richten op de hoofdstructuur van de beplanting in de kernen.

De ruimtelijke problemen op het schaalniveau van een straat of park kunnen later in een groenbeheerplan worden uitgewerkt.

De kenschets behandelt deze problemen als ze algemeen geldend zijn voor de hele gemeente. In hoofdstuk 5 wordt de ruimtelijke problematiek in beeld gebracht en geanalyseerd.

Ten aanzien van de algemeen geldende problemen wordt in hoofdstuk 6 een visie gegeven.

In hoofdstuk 7 en 8 wordt per kern de structuurvisie uitgewerkt.

De te handhaven kwaliteiten, knelpunten en eventueel nieuwe structuurelementen worden aangegeven.

Hoofdstuk 9 beschrijft de belangrijkste conclusies en het vervolgtraject van het groenbeleidsplan.

5. Analyse ruimtelijke problematiek

5.1 Verschijningsvorm en functie van de groene elementen

Het openbaar groen in de gemeente Veere kent vele verschijningsvormen. Het scala aan beplantingen varieert van monumentale bomen tot eenjarige begonia's. Ook de gazons, waterpartijen en diverse half verhardingen behoren tot het areaal openbaar groen

Aagtekerke, Beheergroep bomen

Een beplantingsvorm met eenzelfde vorm van regulier onderhoud wordt in het rapport aangeduid met de naam 'beheergroep'. Het beheer van het openbaar groen omvat in totaal 26 verschillende beheergroepen.

Het aanleggen van openbaar groen is mensenwerk. De keuze van het type beplanting en de soorten worden voorafgaand aan de inplant bepaald. De meeste beplanting wordt met een bepaald doel aangebracht. Zo kan een strook bosplantsoen een visueel afschermende functie hebben en tegen wind beschutten. Een gazon kan bijvoorbeeld worden gebruikt om een ruimte open en overzichtelijk te houden of om spelactiviteiten te bieden. In relatie tot functie en verschijningsvorm doen zich twee ruimtelijke probleemsituaties voor:

- de gewenste functie van een beplantingsvak is niet bekend
- de gekozen beplanting past niet in de toebedachte functie.

In principe heeft elk beplantingsvak een functie. Zelfs het 'opvullen van een stedenbouwkundige restruimte met groen' is een functie waar een beplantingsvorm voor gezocht kan worden. De functie 'restruimte opvullen' moet wel bij de beheerder bekend zijn. Pas dan kan de beplanting die er staat beoordeeld worden op geschiktheid voor de locatie. Het toekennen van een functie gebeurt bij het opstellen van een ontwerp of beplantingsplan. Het omgekeerde is aan de orde als de functie van de beplanting wel bekend is, maar dat het gekozen sortiment niet voldoet. Een voorbeeld van de geschetste situatie is een vak (te) hoge struiken dat frequent moet worden gesnoeid i.v.m. een vereist vrij zicht op het verkeer. Een beplanting die niet past bij de gewenste functie leidt zowel tot een esthetisch weinig aantrekkelijk beeld als tot beheerproblemen.

5.2 Relatie met stedenbouwkundig plan

De opzet van het stedenbouwkundig plan is van grote invloed op de verschijningsvorm van het openbaar groen. De ordening van de stedenbouwkundige ruimte bepaalt tevens de ruimte en de rol die voor het openbaar groen in een kern is weggelegd. De stedenbouw is een vakgebied dat onderhevig is aan de wijze waarop op het moment van planopstelling gedacht wordt over wonen en werken.

Meliskerke, tijdsbeeld jaren '50, heringericht in 2010

Indien er volgens een stedenbouwkundig concept uit een bepaalde 'tijdgeest' is gewerkt levert dit ook in de beplanting karakteristieke beelden op. Voorbeelden hiervan zijn te vinden in Westkapelle (jaren '90), Koudekerke (jaren '80), Kustlicht (jaren '70), Meliskerke (jaren '50). Daar waar de buitenruimte is ingericht met een zichtbare relatie tussen stedenbouw, architectuur en openbaar groen is ook sprake van ruimtelijke kwaliteit.

Koudekerke, tijdsbeeld jaren '70

Westkapelle tijdsbeeld jaren '90

In veel wijken (uitbreidingsplannen) is stedenbouwkundige onderlaag niet planmatig ontwikkeld, maar zijn op basis van actuele vraag steeds straten en huizenblokken gerealiseerd. Het openbaar groen in deze buurten is meestal versnipperd en weinig gestructureerd. Voorbeelden zijn in bijna elke kern te vinden, grotere buurten zijn Zanddijk, Grijpskerke, Koudekerke en Domburg. Door het ontbreken van een afstemming tussen stedenbouw, architectuur en beplanting is de kwaliteit van de openbare ruimte beperkt.

5.3 Openbaar of particulier?

In de woonkernen van de gemeente Veere, m.u.v. de kernen Westkapelle en Veere zijn in bijna alle straten voortuinen aanwezig.

De voortuinen oftewel het particuliere groen in de straat hebben een grote invloed op het straatbeeld. Zeker als de tuinen voldoende breedte en diepte hebben voor het planten van bomen wordt de invloed op het straatbeeld dominerend ten opzichte van het openbaar groen. De aanplant van gemeente plantsoen is in een dergelijk profiel wellicht niet eens nodig.

5.4 Eenheid en verscheidenheid

Aagtekerke gevarieerd sortiment in plantsoenen en tuinen

De particuliere tuinbeplantingen zijn een afspiegeling van de leefwijze en het tuinplezier van de bewoners. In de meeste gevallen leidt dit tot een bonte aaneenschakeling van vormen, kleuren en structuren. Het gemeentelijk plantsoen behoort zich te onderscheiden van het particuliere groen. Om een ruimtelijk rustig beeld te krijgen moet het aantal soorten in het openbaar groen beperkt zijn. In het centrumgroen kan meer kleur verwerkt worden.

5.5 Snippergroen

Voor sommige plantvakken is het toekennen van een ruimtelijke functie een probleem. Het gaat om restvakken die uit het stedenbouwkundig plan overblijven en waar een groene invulling voor is gekozen. Ook uit oogpunt van

beheer zijn deze vakken ongunstig, omdat ze vaak te klein zijn om beplanting goed te laten uitgroeien. Bij een uitwerking van de ruimtelijke visie op het niveau van de woonstraat dient een afweging gemaakt te worden welke vakken niet wezenlijk bijdragen aan de groenstructuur.

Domburg, snippergroen

Indien deze vakken grenzen aan particuliere tuinen is het verkopen van de grond een goede oplossing. De verkoop van openbaar snippergroen dient goed gereguleerd te worden. Met name de voorwaarden voor het gebruik van deze grond door de koper moeten goed worden omschreven (kabels en leidingen, erfscheiding, tuinhuisjes etc). Voor de uitwerking van de verkoop van openbaar groen wordt momenteel een apart traject opgesteld.

5.6 Sociale veiligheid

Een aspect dat met name in grote steden een rol speelt in de toepassing van openbaar groen is sociale veiligheid. Een weelderig opgaande beplanting kan als het buiten donker is een onveilig gevoel geven. Het gebrek aan overzicht over een pad of parkgedeelte geeft de passant het gevoel dat hem of haar ongezien iets kan overkomen. Dit gevoel wordt versterkt als de bewuste plek onderdeel is van een (langzaam) verkeersroute. Er is in de gemeente Veere geen sprake van echte knelpunten. Bij toekomstige planvorming verdient de sociale veiligheid blijvend de aandacht.

Oostkapelle, gebrek aan overzicht geeft een onveilig gevoel

5.7 Molenbiotopen+zichtrelaties

Rondom iedere molen is in het bestemmingsplan van de dorpskern een molenbiotop opgenomen. De gevolgen voor de maximale hoogte van de beplanting zijn ingrijpend. In een straal van 100m¹ is de hoogte van de beplanting beperkt tot de onderkant van de molenwiek. Deze regel uitvoeren bij bestaande beplanting zou ongewenste gevolgen hebben, maar bij aanleg van nieuw plantsoen is het van belang dat de molenbiotop voorrang krijgt. Bij het beheer van de bestaande beplanting binnen een molenbiotop wegen de volgende zaken mee: Is de molen nog functioneel of wordt hij zelfs bedrijfsmatig beheerd? Komt het groen boven de bestaande bebouwing? Welke windrichting blokkeert het groen? Een zuid-westenwind is belangrijker voor de molen dan een oostenwind. Buitenom de wind is de instandhouding van een zichtrelatie op de molen, maar ook op andere monumentale gebouwen van belang. Meestal zijn het de hoge bomen die zo'n zichtrelatie onderbreken. Een afweging tussen het instandhouden van een zichtrelatie en het rooien van hoge bomen is zeer moeilijk, maar met een goed ontwerp kan zo'n afweging voorkomen worden.

6. VISIE OP HOOFDLIJNEN

Het bereiken van een hoogwaardige kwaliteit in het openbaar groen heeft een ruimtelijk- en een beheeraspect. De visie op het beheeraspect wordt weergegeven in deel 2 van het groenbeleidsplan. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe een hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit te bereiken.

Uit de analyse komt naar voren dat de voornaamste oorzaken van de ruimtelijke problemen te vinden zijn in het functioneren van beplanting en de relatie met architectuur en stedenbouw. Daarnaast is de staat van onderhoud van de individuele beplanting van invloed op de ruimtelijke kwaliteit. De visie bestaat daarom uit drie hoofdpunten. De volgorde waarin ze worden genoemd geeft de rangorde aan.

Samenhang ontwikkelen tussen de dragers van de openbare (dorps)ruimte: steden bouw, architectuur en beplantingsontwerp.

Afstemmen verschijningsvorm van een groenelement en de toebedachte functies.

Zorg dragen voor een onderhoud, afgestemd op de gewenste beheerintensiteit van de beplanting.

6.1 Samenhang tussen dragers van de openbare ruimte

Het ontwikkelen van een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte is een interdisciplinaire opgave. De rol van het openbaar groen is belangrijk, maar de stedenbouw bepaalt in hoofdzaak de ordening van de openbare ruimte in de elementen. In het stadium van het opstellen van een stedenbouwkundig plan is het van belang dat hierbij de gewenste beplantingsstructuur wordt betrokken: Waar liggen de beplantingsvakken en welk verband hebben ze met de openbare ruimte, wandelroutes, privétuinen, etc. De grootste winst voor zowel de ruimtelijke

kwaliteit als de beheersbaarheid van de beplanting is hier te behalen!

In de kenschets worden handvaten gegeven om bestaande kwaliteiten van het openbaar groen te herkennen en te structureren. Twee belangrijke begrippen hierbij zijn de 'hoofdgroenstructuur' en 'groenzonering'.

Hoofdgroenstructuur

In de hoofdgroenstructuur van een kern wordt omschreven welke bijdrage het openbaar groen levert aan de totale verschijningsvorm van het dorp.

Vastgelegd wordt welke groene elementen de hoofdstructuur vormen en welke verschijningsvorm deze hebben. In de hoofd groenstructuur komt het verband tussen openbaar groen en de stedenbouwkundige opbouw van de woonkern tot uiting.

Een consequent uitgewerkte hoofd groenstructuur maakt een woonkern voor de mens begrijpelijk en herkenbaar. Het geeft de kern "kop en staart". Ze bestaat uit aaneengesloten groengebieden, zoals bijvoorbeeld stadswallen, parkgebieden en doorgaande beplantingsstructuren, zoals bijvoorbeeld lanen en bermen. De doorgaande beplantingsstructuren verbinden de verschillende delen van een kern tot een eenheid. Bij de behandeling van de afzonderlijke kernen wordt steeds de hoofd groenstructuur beschreven.

Groenzonering

In de beheervisie is een zonering opgesteld om de spreiding van de intensiteit van het beheer te regelen. De zonering bepaalt waar intensieve, gecultiveerde beplantingen gewenst zijn en waar extensieve, meer natuurlijke beplantingen kunnen groeien. De zonering is gekoppeld aan een locatiebeleid voor de verschillende beplantingsvormen die in het openbaar groen voorkomen; waar mogen rozen en leilinden worden toegepast en waar is ruimte om bijvoorbeeld extensief grasland te realiseren?

In ruimtelijke zin is de groenzonering bepalend voor de samenstelling en uitstraling van de beplanting en de openbare ruimte. Het is duidelijk niet de bedoeling dat een extensief karakter ook een extensieve (lees: lagere)

ruimtelijke kwaliteit tot gevolg heeft. Een extensief te onderhouden landschapspark kan zelfs buitengewoon fraai zijn om te zien.

Wel is het zo dat de plaats van het beplantingsontwerp een relatie heeft met de zonering uit de beheervisie. In de centrumzone en de landschapzone mag de rol van de beplanting sturend en ruimtebepalend zijn. Hier treedt het groen op de voorgrond, in haar gecultiveerde of natuurlijke aspect. In de woon- werkzone mag het openbaar groen meer ondersteunend van karakter zijn. Het stedenbouwkundige concept is hier richtinggevend. De groenzonering wordt uitgewerkt in deel 2 van het Groenbeleidsplan: de beheervisie. Als voorbeeld is hiernaast een kaartje van de groenzonering van Grijskerke afgebeeld.

6.2 Afstemming verschijningsvorm en toebedachte functie.

Aan de beplantingselementen van de gemeente kan een (gewenste) functie worden toegekend. Op basis van functie kan vervolgens worden bekeken of:

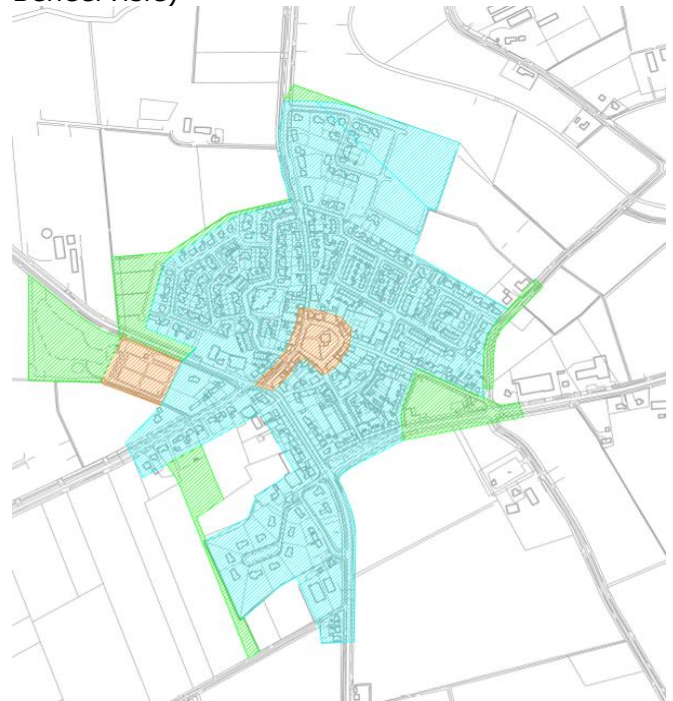
- het beplantingselement nuttig is als openbaar groen.
- de sortimentsamenstelling van het element voldoet aan de gewenste functie.

Kortom: zowel het ruimtelijk als het beheersbeleid dienen te worden getoetst aan de bestaande situatie. De toetsing vindt plaats op het schaalniveau van de woonstraat of groenobject en dient nader te worden uitgewerkt.

6.3 Afstemmen onderhoud op gewenste beheerintensiteit.

Met het in praktijk brengen van de eerste twee punten van de visie is de basis gelegd voor ruimtelijke kwaliteit. Het afstemmen van het beheer op de gewenste intensiteit is heel eenvoudig te realiseren door het toepassen van het locatiebeleid uit de beheervisie. De hier omschreven basis kwaliteit van het groenbeheer zorgt ervoor dat elke toe te passen beplanting een onderhoud krijgt.

dat een optimaal functioneren mogelijk maakt. (zie Groenbeleidsplan deel 2: Beheervisie)

7 VISIE PER WOONKERN

7.1 Aanpak

Van iedere woonkern binnen de gemeente Veere wordt een korte ruimtelijke karakteristiek opgesteld. De ontstaansgeschiedenis van het dorp en de belangrijkste groene elementen worden beknopt beschreven. De algemene bewoningsgeschiedenis van Walcheren wordt voorafgaand aan de beschrijving per kern in een apart hoofdstuk behandeld.

Na de inleiding volgt een beschrijving van de kwaliteiten van het openbaar groen, samengevat tot de hoofd groenstructuur. Naast kwaliteiten zijn ook de belangrijkste knelpunten en kansen weergegeven.

Met knelpunten worden die situaties bedoeld, waar de bestaande beplanting niet functioneert of waar problemen zijn in de ruimtelijke opbouw van de kern. De mogelijke kwaliteiten worden hier dus niet optimaal benut. Voor het knelpunt worden oplossingen beschreven, die in het vervolgtraject van het groenbeleidsplan kunnen worden uitgewerkt. Op sommige plaatsen kunnen door middel van het aanbrengen van nieuwe beplantingen de karakteristiek en de kwaliteit van het openbaar groen worden versterkt.

Kwaliteiten, knelpunten en kansen zijn per kern op een kaartje weergegeven in resp. de kleuren groen, geel en blauw. De kaartjes zijn op volgorde van hoofdstuk 8.0 t/m 8.12 afgebeeld in bijlage 1.

De beschrijvingen richten zich vooral op de historische structuur van de kernen. De volgende onderwerpen worden ook apart behandeld: De begraafplaatsen, de naoorlogse nieuwbouwwijken en de bungalowparken. De begraafplaatsen van de gemeente Veere verdienen alleen al door hun ligging en soms monumentale karakter een aparte behandeling in de visie. De naoorlogse nieuwbouwwijken kennen een

problematiek die algemeen te noemen is voor de hele gemeente en zijn minder bepalend voor de karakteristiek van de afzonderlijke kern. Tenslotte, de bungalowparken, zij vormen grote groene elementen waarvoor een aparte beheerproblematiek geldt.

7.2 bewoningsgeschiedenis van Walcheren

De bewoningsgeschiedenis van Walcheren gaat terug tot de Romeinse tijd. Het eiland is dan nog niet door dijken en duinen tegen de zee beschermd. Onder normale omstandigheden bleef het eiland echter zowel bij eb als bij vloed droog. Hierdoor was bewoning in principe mogelijk.

Er zijn reeds bewoningsvondsten bekend uit ca 70 na Chr. Tussen 250 en 800 na Chr. ontwikkelden zich de Walcherse kreekruggen. Deze ruggen ontstonden nadat een uitgebreid geulenstelsel was dichtgeslibd met zandig materiaal. Doordat in het geulenstelsel in tegenstelling tot de overige delen van het eiland geen veen meer in de ondergrond aanwezig was konden de voormalige geulen zich tot de hoogste delen van het eiland ontwikkelen. Het oorspronkelijk hoger gelegen land met veen in de ondergrond klonk in en kwam zodoende lager te liggen dan het voormalige (met zand dichtgeslibde) geulenstelsel. Hierdoor ontstonden de kreekruggen en was er sprake van een omkering van het relief. De bewoning heeft zich nadien op de kreekruggen afgespeeld. Hierbij werden de hoogste en breedste delen van de kreekruggen opgezocht. In veel gevallen ging het hierbij om kruisingen van kreekruggen.

Veel van de Walcherse dorpen zijn vanaf de 10e eeuw op kruisingen van de kreekruggen tot stand gekomen. Op het hoogste punt werd de parochiekerk gebouwd. Vanuit het aanwezige relief volgde de overige bebouwing concentrisch rond de kerk. Deze aanpak leidde tot wat wij nu als het (Walcherse) ringdorp karakteriseren. De volgende dorpen op Walcheren (binnen de

gemeente Veere) zijn als ringdorp aan te merken: Oostkapelle, Aagtekerke, Meliskerke, Grijpskerke, Serooskerke, Gapinge, Biggekerke en Koudekerke.

Aagtekerke, voorbeeld van een ringdorp

7.3 begraafplaatsen.

De begraafplaats is een grote rol toebedeeld als het gaat over de algemene karakteristiek van het openbaar groen in de gemeente Veere. Bijna ieder dorp heeft een eigen begraafplaats die in alle gevallen piekfijn wordt onderhouden. In een aantal dorpen is de begraafplaats het grootste aaneengesloten groenelement. In de Middeleeuwen worden de doden bijgezet onder de vloer van de kerk. Vanuit hygiënisch oogpunt en ruimtegebrek is men buiten het kerkgebouw gaan begraven. Nog tot 1800 wordt in Nederland uitsluitend begraven op de begraafplaatsen rond de kerk. In de gemeente Veere zijn deze oorspronkelijke begraafplaatsen terug te vinden op en rond de oude kerken (kerkring). In een enkel geval (Zanddijk) is de ruimte incidenteel nog als begraafplaats in gebruik. De meeste voormalige begraafplaatsen zijn omgevormd tot tuin. De oorspronkelijke begraafplaatsen zijn dan wel niet meer in functie, maar vervullen als beplantingselement een prominente rol in de groenstructuur van de kern! Na 1800 is men gaan begraven op aparte terreinen welke buiten de bebouwde kom werden aangelegd.

Zanddijk oudste begraafplaats binnen de kom

Een aantal van deze begraafplaatsen ligt ook nu nog geheel vrij in het agrarisch gebied (Biggekerke, Meliskerke). De oorspronkelijke opzet van de terreinen is zeer eenvoudig, vaak niet meer dan een centraal pad met haaks daarop rijen graven. Een aantal begraafplaatsen zijn in oorsprong ontworpen door een bekende landschapsarchitect (o.a. P.C. Broerse en Zocher). De eenvoud van het ontwerp, de fraaie beplanting in combinatie met de geïsoleerde ligging maken van de begraafplaatsen zeer waardevolle en zelfs monumentale elementen in het landschap. Ook het contrast tussen de intieme ruimte van de begraafplaats en de weidsheid van de omliggende polder wordt als zeer karakteristiek en waardevol ervaren. Het is dus niet zo dat de begraafplaats karakteristiek is voor de groenstructuur van de individuele kern, maar dat de begraafplaatsen karakteristiek zijn voor de verschijningsvorm van het openbaar groen in de gemeente Veere. Het huidige kwaliteitsniveau van de begraafplaatsen dient gegarandeerd te worden, ook op de langere termijn. Aanpassingen in het terrein en of uitbreidingen dienen zorgvuldig te worden afgestemd op de ruimtelijke opbouw van het terrein.

Begraafplaats Biggekerke, buiten de bebouwde kom

Van belang is ook het waarborgen van de nog bestaande visuele en ruimtelijke relaties tussen de begraafplaats en het omliggende open agrarische landschap. Voorts kan worden gezien hoe de rol van de begraafplaats in het openbaar groen verder kan worden versterkt. Te denken valt aan het opnemen van de begraafplaats in een structuur van wandelroutes in het dorp. Het 'blokje om' door het dorp kan wellicht worden uitgebreid met een wandeling over de begraafplaats. Daarnaast is gerichte informatievoorziening en achtergrondstudie middels een boekje of andere publicatie (b.v. fietsroute) op zijn plaats.

Naast de in gebruik zijnde begraafplaatsen dienen de 'gesloten' begraafplaatsen van Domburg, Vrouwenpolder, Koudekerke en Zoutelande niet te worden vergeten.

7.4 naoorlogse woonwijken

De naoorlogse uitbreidingen van de kernen zijn in de meeste gevallen tot stand gekomen middels een planmatige aanpak van de woningbouw. In ieder decennium heeft het op dat moment levende gedachtegoed gezorgd voor een eigen stijl van de stedenbouwkundige opzet. Ook de invulling van het openbaar groen en de omvang van het areaal verschilt per 'stijlperiode'. Zo is in de jaren '50, '60 sprake van een rechtlijnige opzet van straten en rijtjeshuizen. De beplanting is vaak sober van opzet en

wordt gekenmerkt door gebruik van gazon en solitaire bomen. In de jaren '70 en '80 is het aandeel beplanting in de wijken aanzienlijk hoger. De opzet van de wijk laat gedurende deze periode een tendens zien naar een steeds kleinschaliger en wisselende straatbeeld, gekoppeld aan een weelderige beplantingsopbouw van struiken en bomen.

In de laatste jaren worden de straten weer langer en het openbaar groen meer geconcentreerd tot grotere eenheden. Op plaatsen waar het oorspronkelijke ontwerp nog een duidelijke relatie heeft met de omliggende architectuur en stedenbouw is sprake van ruimtelijke samenhang en kwaliteit.

Voorbeelden hiervan worden in de tekst per kern genoemd. Eventuele gewenste aanpassingen uit beheertechnisch oogpunt moeten kritisch worden gezien in relatie tot de 'historische' waarde van de beplanting en het herkenbaar blijven van het tijdsbeeld uit de aanlegperiode. Daar waar de plantwijze en sortiment uit de stijlperiode voor ruimtelijke en beheersproblemen zorgt is een herinrichting van de openbare ruimte op zijn plaats.

De rol van het openbaar groen in een woonwijk hangt samen met het aandeel particulier groen dat middels het stedenbouwkundige plan wordt voorzien. In een straat met flinke particuliere tuinen mag en kan de rol van het openbaar groen beperkt blijven of gemeentebeplanting zelfs geheel ontbreken.

Is het aandeel particulier beplanting gering, dan mag daar een groter aandeel openbaar groen tegenover staan. Dit alles natuurlijk afgestemd op de beschikbare ruimte in het straatprofiel.

Voorbeelden van een aantrekkelijk en evenwichtig straatprofiel zonder openbaar groen zijn onder andere te vinden in de Luyksberglaan en de Laan van Wervenhove te Serooskerke. De aanwezige beplanting in de particuliere tuinen zijn hier maatgevend voor het groene beeld.

Bij het nieuw ontwerpen van dorpsuitbreidingen is het van groot belang dat het beplantingsontwerp een plaats toebedeeld krijgt in het stadium van de stedenbouwkundige planvorming. De visie van het groenbeleidsplan kan via dit traject het meest eenvoudig en efficiënt worden vertaald in het terrein. De ruimtelijke en beheerproblematiek van bestaande stedenbouwkundige probleemsituaties worden door herinrichting opgelost. Indien er bijvoorbeeld een nieuwe riolering of herbestrating wordt uitgevoerd wordt de gewenste groenstructuur in een nieuw ontwerp opgenomen.

Zoutelande, Bosweg opnieuw beplant

7.5 bungalowparken

De bungalowparken zijn vanaf 1955 ontwikkeld. De eerste parken, Breezand en Vejenabos, hebben een bijzonder ontwerp. Hier is nog sprake van vakantiehuizen in een bos. In de nieuwere parken is deze trend omgedraaid. De ruimtelijke structuur en de omvang van de beplanting is per park verschillend. In het ene park, bij voorbeeld Buiten de Veste, staat een groot deel van het groen in de grote particuliere tuinen. Maar in het park De Ruiser tref je een totaal andere situatie aan met kleine tuintjes en smalle stroken openbaar groen. In de parken bij Oostkapelle staat ter afscherming van de voortuin bosplantsoen. Dergelijke zaken vragen om een specifieke benadering. Bij de desbetreffende dorpskern worden per park de nodige aandachtspunten omschreven.

Vrouwenpolder, Breezand 1

8.0 Veere, Buiten de Veste en Zanddijk

Beschrijving Veere

Veere behoort stellig tot de mooiste en zeer gaaf behouden vestingstadjes van Nederland. De ligging aan het Veerse Meer en aan de beboste Veerse Kreek zorgt daarbij nog eens voor een landschappelijke inscenering die de plaats alleen maar unieker maken.

In zijn algemeenheid is er sprake van een grote samenhang tussen enerzijds de stedenbouwkundige opbouw van het stadje en anderzijds de inrichting van de openbare ruimte. Een inrichting die zich overigens net als de architectuur van de gebouwen kenmerkt door een ingetogenheid en soberheid. Het zijn juist deze kenmerken die er voor zorgen dat Veere door velen als ongerept wordt ervaren.

De bijdrage die de groenstructuur aan dit beleavingsgevoel geeft moet niet worden onderschat. Een groenstructuur die over het algemeen helder en eenduidig is en die is opgebouwd met een uiterst beperkt aantal beplantingsvormen. Zo komen er vrijwel alleen bomen, hagen en gras voor.

Bomen en gras vormen een kader voor monumentaal Veere

Belangrijk voor de opbouw van de stad zijn de vestingwerken, die zijn onderverdeeld in een binnen- en een buitenvest. Daarnaast kan een zone worden onderscheiden met voorname openbare ruimten die als het ware een omtrekkende beweging rond het centrum maken.

Deze zone bestaat uit de Kaai met de (jacht)haven. Het Oranjeplein en de pas aangelegde parkeerplaatsen parallel aan het Kanaal door Walcheren.

Binnen de stad zijn het vooral pleinachtige ruimten die van belang zijn in relatie tot de groenstructuur. Hierbij gaat het om de Markt, het gebied rond de Dom en de Koornmarkt.

Hoofdgroenstructuur van Veere

De hoofdgroenstructuur van de stad Veere is gekoppeld aan de wallen en de vesten. De wallen zijn grotendeels niet beplant, maar maken in oppervlak een groot deel van de stad uit.

Wallen en vesten

De veste is niet alleen belangrijk vanwege het historische reliëf, maar ook vanwege de rust die van dit uitgestrekte gebied uitgaat. Daarnaast is de monumentale beplanting van zowel de Kaai, de Markt, als de Koornmarkt van groot belang voor Veere. Hetzelfde geldt overigens voor de boombeplantingen bij de Dom en op het Oranjeplein. Tot slot is de beplanting langs het Kanaal door Walcheren in een meer landschappelijke context als hoofdstructuur aan te duiden.

Kwaliteiten en kansen

De kwaliteiten van Veere kunnen integraal als zeer hoog worden aangeduid.

De beplantingsopbouw sluit buitengewoon goed aan op het monumentale karakter van de stad. Dit komt vooral doordat met een uiterst beperkt aantal beplantingsvormen is gewerkt. Vooral de hagen leveren een grote bijdrage aan de kwaliteit. Hiervan moet niet worden afgeweken. De herinrichting van het Oranjeplein kan de kwaliteit van de kern nog een extra impuls geven.

Oranjeplein, stenen massa

Knelpunten

Binnen het stadje Veere zijn er weinig knelpunten met het groen. De aanwezigheid van grote bomen in de directe omgeving van monumentale panden wordt een enkele keer als negatief ervaren. Het zicht op de panden en de leefbaarheid in de panden komt dan in het nauw.

Zicht op de monumentale gebouwen

De kastanjes op de Kaai zijn ziek en moeten vervangen worden. Het onderscheid tussen de binnen- en de buitenvest is zeker voor de burger niet zo duidelijk waarneembaar. De binnenvest is in tegenstelling tot de buitenvest gedeeltelijk van beplanting voorzien. Zo is 't Singeltje gedeeltelijk beplant met knotbomen en linden. Aan de noordzijde is de binnenvest onbeplant. Het gaat hierbij om het Molenpad. Rekeninghoudend met de molenbiotoop kunnen we hier knotbomen planten.

Molenpad

Beschrijving Buiten de Veste

Buiten de Veste is een buitenwijk welke voornamelijk ingevuld is met villabouw. Deze villa's staan op grote kavels met een oppervlak van ca 2500 vierkante meter.

Het gebied van de Veerse Kreek is ontstaan als gevolg van oorlogshandelingen. De dijk werd in 1944 gebombardeerd door de Engelsen met als doel de Duitse bezetter van het eiland te verjagen.

Naast Veere gebeurde dit eveneens bij Westkapelle, Vlissingen en Ritthem. Het gebied rond de Veerse Kreek is na de oorlog bebost naar een plan van de landschapsarchitect Nico de Jonge. Buiten de Veste maakt deel uit van dit plan. De villa's zijn als het ware in het bos uitgekapt. Er is ondanks de woningbouw sprake van een duidelijke bossfeer. De kavelmaat van ca 2500 vierkante meter is zodanig dat er voldoende bomen zijn overgebleven om deze sfeer ook in de toekomst te waarborgen.

De gemeente is eigenaar beheerder van de wegen, de laanbomen,

de grasbermen en van het bosplantsoen buiten de directe particuliere kavels.

Breed profiel van de openbare ruimte

Hoofdgroenstructuur van Buiten de Veste

De hoofdgroenstructuur van Buiten de Veste is gekoppeld aan de Veerse Kreek en de bosbeplanting langs de Polredijk.

Kwaliteiten en kansen

Het wonen in het bos, in een aantal gevallen, gecombineerd met wonen aan de kreek geldt als belangrijkste kwaliteit voor Buiten de Veste. Bij deskundig boombeheer zal deze kwaliteit steeds duurzamer worden.

Knelpunten

Directe knelpunten in relatie tot de bossfeer zijn er niet, of het moet zijn in relatie tot het beheer van overhangende takken over de weg. Met het oog hierop is het handhaven van de grasstrook langs de rijbaan een goede optie. De grasstrook geeft de achterliggende beplanting de mogelijkheid om op een natuurlijke wijze uit te groeien.

Rustig en natuurlijk beeld

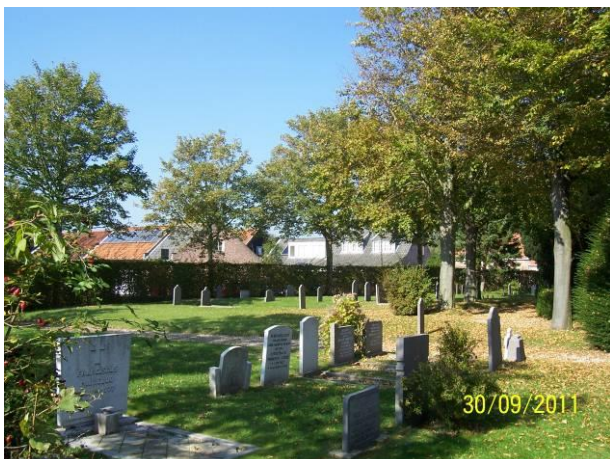
Het ruimtelijke beeld wordt als vriendelijk en rustig ervaren. Er moet goed in de gaten worden gehouden of er met het volwassen worden van de bomen niet te veel in het gebied gerooid wordt. Dit zou op termijn ten koste kunnen gaan van bosachtige karakter van het gebied.

Beschrijving Zanddijk

Zanddijk wordt als woongebied tot de kern Veere gerekend, maar is in wezen een van de Walcherse ringdorpen. Oorspronkelijk gaat het om een relatief klein ringdorp. Dit blijkt o.a. uit de verhouding tussen de hoeveelheid nieuwbouw en de aanwezige historische bebouwing.

De historische bebouwing concentreert zich langs de Veerseweg. De kerkring, die aan deze weg raakt is nog herkenbaar aanwezig. De kerk is gesloopt.

Het kerkhof wordt omgeven door een haag en is nog steeds als begraafplaats incidenteel in gebruik. Dit laatste kan opmerkelijk genoemd worden in relatie tot de overige Walcherse ringdorpen.

oude begraafplaats

Het gedeelte van de Veerseweg tussen de ring van Zanddijk en het zorgcentrum Nieuw-Sandenburgh vormt vanwege de aanwezige monumentale boombeplanting van abelen een belangrijke ruimtelijke drager van het dorp.

Hoofdgroenstructuur van Zanddijk

De hoofdgroenstructuur van Zanddijk is gekoppeld aan de monumentale beplanting van abelen langs de Veerseweg, de begraafplaats op de ring en het speelpark en inmiddels ook de Sandenburghlaan.

Aan de zuidzijde van de jongste uitbreiding ontwikkelt zich nu ook een hoofdgroenstructuur met als zuidgrens het kanaal.

Kwaliteiten en kansen

Het zo lang mogelijk handhaven van de abelenbeplanting langs de Veerseweg is van groot belang voor de kwaliteit van Zanddijk. De kwaliteit van deze bomen vormt echter een steeds groter knelpunt. Onderzoek is gewenst.

De grote open ruimte ten zuiden van de Veerseweg wordt als een belangrijke kwaliteit van Zanddijk gezien. Het open houden van deze ruimte is dan ook van belang.

Kwaliteit: open ruimte

Knelpunten

Het knelpunt van de beplanting langs de Zanddijkseweg is inmiddels in combinatie met de herbestrating aangepakt. Hierdoor ontstaat er een betere overgang naar het buitengebied, met een laanbeplanting langs deze straat.

De Valeriusstraat, maar ook andere straten in dit deel van Zanddijk, hebben een vrij breed dwarsprofiel. Bij herbestrating gaan we de mogelijkheid onderzoeken om straten smaller te maken en meer laanbomen aan te planten. De opbouw van de beplanting wordt in de nieuwbouwwijken van Zanddijk als ongestructureerd ervaren. Dit hangt samen met de stedenbouwkundige opzet van de wijk. Langs de Wolfertlaan is deze samenhang sterk verbeterd. De mogelijkheden om een ontsluiting voor langzaam verkeer rechtstreeks naar het kanaal kan een sterke verbetering zijn voor het leefklimaat.

verbeterde Sandenburghlaan

8.1 Gapinge

Beschrijving

Gapinge is als een ringdorp aan te duiden. Het dorp heeft echter geen volledige dorpsring. Dit heeft alles te maken met het gegeven dat het dorp in tegenstelling tot veel andere ringdorpen niet is ontstaan op een kruising van kreekruigen, maar op de doorgaande kreekrug tussen Serooskerke en Veere. Deze kreekrug heeft een prachtig slingerend verloop. Hetgeen zowel in de tracés van de Gapingseweg (aan de kant van Serooskerke), de Dorpsstraat en de Kreekweg (aan de kant van Veere) tot uiting komt. In het gedeelte van de Dorpsstaat tussen de kerk en de Kreekweg zitten twee scherpe bochten.

Het dorp heeft zich oorspronkelijk vanaf de kerkring zowel in westelijke als oostelijke richting op de kreekrug uitgebreid. Het karakter van de bebouwing op de kreekrug is overwegend landelijk en authentiek.

particulier groen langs de Dorpsstraat

Lange tijd was Gapinge een van de weinige dorpen waar over een grote lengte in de Dorpsstraat geen trottoirs aanwezig waren. Inmiddels heeft men langs het oostelijk deel van deze straat ook verhoogde rabatstroken aangelegd. In de Dorpsstraat komen relatief veel

haagbeplantingen voor, deze behoren deels tot het particulier groen en deels tot het gemeentegroen. Ook de kerkring is omgeven door een fraaie beukenhaag. Veel particulieren hebben in het verleden gebruik gemaakt van het aanbod van de gemeente om een boom in de voortuin te planten. Tezamen met de verspreid voorkomend gemeentelijke boombeplanting is hierdoor het groene karakter van het dorp versterkt.

kwaliteit dorpskern

Pas in de jaren zestig van de vorige eeuw is aan de zuidkant van de Dorpsstraat in de vorm van de Maria van Reigersbergstraat een autonome nieuwbouwon ontwikkeling aan het dorp toegevoegd.

Deze straat loopt volledig evenwijdig aan de Dorpsstraat. Later in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw is aan het dorp de nieuw- bouw wijk de Schotse Hoek toegevoegd.

Deze wijk heeft als vlekmatige uitbreiding het karakter van een doorsnee nieuwbouwwijk.

In combinatie met de nieuwbouw is een natuur en speelpark aan het dorp toegevoegd.

Dit parkje bevindt zich aan de uiterste zuidkant van het dorp en onttrekt een grote loods voor een deel aan het zicht. Aan de Vriezenveenseweg worden op een z.g.n. inbrei-locatie een klein aantal nieuwe woningen gebouwd.

Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur van Gapinge is gekoppeld aan de beplantingen in de particuliere tuinen langs de Dorpsstraat en aan de kerktuin rond de kerk aan de

Schotse Hoek. Daarnaast zijn de vliedberg in combinatie met de begraafplaats en het speelpark van belang.

Schellachseweg: hoofdgroenstructuur

Kwaliteiten en kansen

Het originele dorpse karakter wordt als belangrijkste kwaliteit van Gapinge gezien. De sobere inrichting van de openbare ruimte en het ontbreken van trottoirs rondom de kerk zijn hierbij de bepalende aspecten. Het groene karakter wordt vooral bepaald door de particuliere tuinen.

kwaliteit: vliedberg

Knelpunten

In Gapinge zijn geen echte knelpunten in het openbaar groen aanwezig.

8.2 Vrouwenpolder

Beschrijving

Vrouwenpolder is het enige dijkdorp dat de gemeente Veere rijk is. Het dorp is tot ontwikkeling gekomen op de dijk die de Vrouwenpolder scheidt van de Boone- en Goedepolder.

De Boone- en Goedepolder kwam in 1251 tot stand, de Vrouwenpolder volgde rond 1300. Vanaf die tijd is het dorp tot ontwikkeling gekomen. Het dorp is daarmee iets jonger dan de Walcherse ringdorpen, waarvan de geschiedenis veelal teruggaat tot de elfde eeuw.

Het oorspronkelijk dorp bestaat uit lintbebouwing op de dijk. De kerk staat, ten opzichte van de rooilijnen van de huizen langs de Dorpsdijk, iets meer naar het noorden. Hierdoor is er op deze plaats een min of meer pleinachtige ruimte ontstaan. Achter de kerk zijn ca. 20 jaar geleden de restanten van een voormalig klooster opgegraven. De restanten zijn geconserveerd of de contouren zijn met behulp van nieuw gemetselde muren zichtbaar gehouden. Het gebied is als parkje in gebruik.

restanten voormalig klooster

De Schoolstraat is, komende vanuit Middelburg, een oude toegangsweg tot het dorp. Evenals op de Dorpsdijk heeft zich langs deze weg lint- bebouwing ontwikkeld. In feite bestaat het oude dorp hierdoor uit twee haaks op elkaar staande straten.

centrum

De begraafplaats van Vrouwenpolder bevindt zich aan de Zoekweg aan de zuidkant van het dorp. De Zoekweg vormt de overgang met het agrarisch landschap.

Hoofdgroenstructuur van Vrouwenpolder.

De hoofdgroenstructuur van Vrouwenpolder is gekoppeld aan de dijenstructuur en de polderwegen in de omgeving, het kerkplein en het gebied van het voormalig klooster. Voor de hoofdgroenstructuur zijn verder van belang, de begraafplaats en het aangrenzende sportveld en de Fort den Haakweg met aanliggende bungalowparken.

Kwaliteiten en kansen

Het dorp is als het ware opgespannen tussen een tweetal dijken en een polderweg. Van noord naar zuid zijn dit de Noorddijk, de Koningin Emmaweg/ Dorpsdijk en de Zoekweg. De kwaliteit van het dorp is voor een groot deel gekoppeld aan de kwaliteit van deze wegen. Een hoogwaardige beplanting op deze dijken en langs de Zoekweg is van groot belang voor Vrouwenpolder als geheel. Het karakter van deze beplantingen mag hierbij best verschillend zijn.

Bij de Koningin Emmaweg ligt een opgaande laanbeplanting voor de hand. Dit ondersteunt de functie van deze weg als centrale toegangsweg. De Noorddijk heeft een landelijk karakter, hetgeen met de aanplant van knotbomen kan worden versterkt. Bij de Zoekweg ligt de nadruk op laanbomen aangevuld met een haagachtige beplanting.

Fort den Haakweg

Knelpunten

Het centrumgebied van het dorp, inclusief het terrein van het voormalig klooster, blinkt niet uit door ruimtelijke samenhang. Ook van een duidelijke beplantingsstructuur is geen sprake. Deze openbare ruimte wordt in combinatie met een complete herinrichting van het centrumgebied aangepakt.

De beplantingsopbouw bij de kruising van de Fort den Haakweg met de Noorddijk vraagt onze aandacht. Er moet een duidelijk onderscheid komen tussen de bomen langs de Fort den Haakweg en de Dorpsdijk. Het groen langs de Fort den Haakweg is minimaal. De dorpsentree vanaf de nieuwe snelweg wordt zeer negatief beïnvloed door de restanten van de "oude" weg. Stukken overbodige vangrails en oude bushaltes bepalen het beeld. Het aanbrengen van enkele groene elementen is gewenst.

smalle dorpsentree

Beschrijving Breezand

Na de tweede wereldoorlog is het zomerwoningen terrein Breezand I ontwikkeld. In verband met deze ontwikkeling is de Fort den Haakweg aangelegd. Deze weg vormt nu tevens een belangrijke verbinding tussen het dorp en het strand.

Uit oogpunt van groenvoorziening vormt het vakantiepark Breezand I een van de mooiste voorbeelden binnen de gemeente. Het park is openbaar terrein en zodanig ruim van opzet dat hier sprake is van vakantiewoningen in een echte bos sfeer. Naast bos komt er tevens voldoende open ruimte in het park voor. Het vakantiepark Breezand 2 is totaal anders van opzet. Brede ontsluitingswegen met aangrenzende particuliere tuinen. De groene afscheidingen van deze tuinen geven het park ook een groene uitstraling.

Hoofdgroenstructuur van Breezand 1 en 2

De hoofdgroenstructuur wordt gevormd door de duinen, de Fort den Haakweg en de Vroonweg.

De omringende natuurgebieden, o.a. Fort den Haak, vormen de perfecte ecologische omlijsting van de parken.

Breezand 1, groene oase

Kwaliteiten en kansen

Bij Breezand 1 moet het beheer zich richten op het behoud van de bos sfeer in combinatie met het handhaven van de open ruimten. De overgang tussen bossen en gras, de bosrand, kan door een natuurlijke opbouw, een grote ecologische waarde krijgen.

Knelpunten

In Breezand 2 worden door gebrek aan ruimte veel beplantingen regelmatig geknipt. Door aangepast beheer is omvorming mogelijk en gewenst. Door aanwijzing van de bomen voor de toekomst kan hierop het boombeheer van de overige bomen worden gericht.

Breezand 2: smalle bermen

8.3 Serooskerke

Beschrijving

Serooskerke behoort tot de Walcherse ringdorpen. Het dorp is tot ontwikkeling gekomen op de splitsing van een kreekkrug. (Middelburg-Serooskerke-Oostkapelle en Middelburg, Serooskerke-Vrouwenpolder).

De oorspronkelijke toegangswegen tot het dorp waren de Noordweg, de Vrouwenpolderseweg en de Torenstraat. Deze wegen leiden alle tot de centraal in het dorp gelegen kerkring.

De verkeerstructuur rond het dorp is in de tweede helft van de vorige eeuw ingrijpend veranderd, waardoor veel verkeer niet meer door het dorp ging. De jongste verandering, een rondweg ten noorden van het dorp, leidt nu ook het verkeer richting Oostkapelle rondom het dorp. Het doorgaande verkeer laat dus Serooskerke "links" liggen.

Noordweg

Het groene karakter van de Noordweg is voornamelijk gekoppeld aan de beplantingen in de particuliere tuinen. Ook de groene erf afscheidingen spelen hier belangrijk in mee.

Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur van Serooskerke is gekoppeld aan:

- de kerkring
- de buitenplaats Welgelegen met Oostkapelseweg en Wilgenhoekweg.
- de Noordweg, vooral in combinatie met de particuliere tuinen.
- sportpark Noordhout.
- groenstroken rondom de Zompe.

Kwaliteiten en kansen

Nu het centrum van het dorp volledig gevrijwaard wordt van doorgaand verkeer ontstaan er kansen voor het aanbrengen van samenhangende beplanting langs de Wilgenhoekweg, de Oostkapelseweg, de Vrouwenpolderseweg, de kerkring en de Torenstraat.

park Welgelegen: kwaliteit

Het dorp is in combinatie met de nieuwe wegenstructuur voornamelijk in zuidelijke richting uitgebreid. Met uitzondering van de Molenhoek kent de noordzijde vrijwel geen nieuwbouw. Het gebied van de Zandput is een groene wereld, hetgeen nog eens versterkt wordt door de buitenplaats Welgelegen.

kerk rondom in het groen

De beplantingsstructuur langs de Wilgenhoekweg en de Oostkapelseweg dient aansluiting te vinden met de N57. Een beplanting met bomen van de eerste grootte past in deze omgeving. De verbinding tussen het sportpark Noordhout en de toekomstige uitbreiding biedt ruimte voor 'groene' wandelpaden.

Knelpunten

Na de herinrichting van de Wilgenhoekweg, Oostkapelseweg en de Vrouwenpolderseweg is er in Serooskerke een belangrijk knelpunt opgelost.

Oostkapelseweg: verkeersprofiel

Door de geplande uitbreiding van de Zompe wordt de westrand van de kern gedomineerd door dit bedrijventerrein. De beplanting kan deze bebouwing onmogelijk aan het zicht onttrekken. Een lagere dakgoothoogte aan de buitenranden is aan te bevelen. Het parkeerterrein in de Zandput verdient een betere groene inrichting.

8.4 Domburg

Beschrijving

Domburg behoort tot een van de Walcherse steden. Domburg ontleent zijn naam aan de noordelijkste ringburcht van Walcheren. Naast Domburg kende Walcheren een Karolingische burcht in Souburg (de zuidelijke burcht) en in Middelburg, de middelste burcht. In tegenstelling tot Middelburg en Souburg ontbreekt in Domburg de ringstructuur die voor een Karolingische burcht kenmerkend.

entree Domburgseweg

Buitenplaatsen

De stedenbouwkundige structuur van het stadje is eerder rationeel en rechthoekig te noemen. Dit uit zich ook in de benamingen van de straten: Ooststraat, Weststraat etc. De straten van de stad

lopen ofwel evenwijdig aan de kustlijn, ofwel loodrecht op de kust. Op de scheiding tussen de Oost- en Weststraat bevindt zich centraal in de bebouwing de kerk met de Markt.

Op een hoger schaalniveau valt Domburg in twee sferen uiteen. De westkant en de noordkant wordt gedomineerd door een duinsfeer, terwijl aan de oostkant de sfeer door de buitenplaatsen bepaald wordt.

Bosgebied

De duinsfeer aan de westkant wordt enerzijds bepaald door de duinachtige beplantingen, die plaatselijk vèr de bebouwing binnendringen en anderzijds door het aanwezige reliëf. Aan de oostkant ademen de gebouwen en villa's de sfeer van de buitenplaatsen. Dit geldt plaatselijk ook voor de inrichting van de openbare ruimte. Hiervan zijn het Groentje en Burgemeester van Teijlingenpark aansprekende voorbeelden.

Oude begraafplaats

De voormalige begraafplaats aan de Schelpweg is thans als een parkje in gebruik. De buitenrand van het park is

beplant met bomen en heesters. Het park opent zich naar de Schelpweg. De aanwezige monumentale abelen, met grillige vormen geven aan het parkje een bijzonder karakter. Het aangrenzend KPN-gebouw zal worden vervangen door een hotelaccommodatie.

Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur van Domburg is gekoppeld aan de duinzone in het noorden. Dit gebied loopt vanaf de watertoren tot aan de Hoge Hil. Aan de westkant loopt de duinsfeer langs de Parel door tot aan het parkje aan de Schelpweg.

Aan de oostkant is de Domburgseweg, vanaf de rotonde bij kasteel Westhove, voorzien van een haagbeplanting. Aan deze weg zijn voorts een aantal belangrijke groenelementen geschakeld die eveneens tot de hoofdstructuur gerekend kunnen worden. Hierbij gaat het om het Burgemeester van Teijlingenpark waar er sprake is van een opvallende eenheid in erfafscheidingen bestaande uit ligusterhagen. De verdere inrichting van het Burgemeester van Teijlingenpark is eenvoudig. Het bestaat uit een groot aaneengesloten grasperk met enkele solitaire bomen omgeven door een klinkerbaan.

Ooststraat, centrum

Het park Loverendale bij het Badhotel is een groengebied van formaat dat aan de Domburgseweg gekoppeld is. Zware bomen omgeven het grasveld voor het hotel.

De groene route van de Domburgseweg, langs de villa's en buitenplaatsen eindigt tenslotte bij het Groentje. Dit gebied wordt heel druk bezocht en de kwaliteit

is niet meer passend bij de gewenste Badstatus voor Domburg.

In de relatief smalle Weststraat wordt de beplantingsstructuur grotendeels bepaald door lei-linden. Deze staan nu eens aan de noordzijde van de straat en dan eens aan de zuidzijde. In de Ooststraat zijn sierperen geplant.

Op de Markt zijn de iepen vervangen door esdoorns. De beplantingsstructuur wordt in het oude centrum niet door eerste orde bomen bepaald.

Kwaliteiten en kansen

De tweedeling die binnen de Domburg is te onderscheiden in een gebied met een duinsfeer en een buitenplaatsen-sfeer wordt als een belangrijke kwaliteit gezien, waar bij de verdere planvorming op in gespeeld moet worden. Op de plaats waar de Domburgseweg afbuigt naar de Dr. Joh. G. Metzgerweg zijn twee parkeerterreinen aanwezig. Uit oogpunt van groenstructuur zijn dit in potentie belangrijke terreinen. De terreinen zijn omzoomd door bosplantsoen en voorzien van een opgaande boombeplanting. Vooral de groeiplaatsomstandigheden van de bomen in de verharding laten te wensen over.

Knelpunten

De beplantingsopbouw van de belangrijke centrumstraten Ooststraat, Weststraat en de Markt met overwegend kleine ('lagere orde') bomen stemt niet overeen met de positie van deze straten binnen de stedenbouwkundige structuur. Weersomstandigheden gecombineerd met het wegvallen van de iepen zijn de oorzaak van de slechte kwaliteit van de laanbomen. De basisfunctie van een lei-linde is zonwering. Het gebruik van leilinden tegen noordgevels van de Weststraat past hier dus niet bij. Het Nehalennia-gebied vraagt ook om aangepakt te worden. De huidige deplorabele onderhoudstoestand is onverenigbaar met de mogelijke Badstatus.

knelpunt: ruime straatvlakken

De oudere nieuwbouwgedeelten kenmerken zich door een overmaat aan bestratingsvlakken. Dit geldt in het bijzonder voor (delen van) de J.W. Schuurmanstraat, het Zuiderpark, en het Prinsenveld. Het onlangs heringerichte Casembroetplein is een goed voorbeeld voor het verzachten van dit knelpunt. De wijze waarop dit gebeurt moet van geval tot geval worden gezien.

Bij de J.W. Schuurmanstraat liggen er kansen voor het vergroten van de particuliere tuinen. Hier kan het beleid gericht zijn op verkoop van plantsoengronden. In het Zuiderpark en het Prinsenveld biedt een herinrichting van de openbare ruimte mogelijkheden voor een kwaliteitsslag.

De belangrijkste openbare ruimte van het Prinsenveld bestaat uit een plantsoen omgeven door 2 straten. De beplanting bestaat uit een plantsoen met platanen, gazons en heestervakken. Door een gedeeltelijke renovatie van het groen is de ruimtelijke kwaliteit verbeterd.

Voorts is het van belang de beplantingsopbouw langs de (toegangs)wegen aan de zuidkant van Domburg aan een nader onderzoek te onderwerpen. De beplanting langs de Roosjesweg, Singel en Brouwerijweg dient in samenhang te worden bekeken. Het aanbrengen van laanbeplanting langs deze wegen verdient aanbeveling, maar handhaving van de molenbiotoop geeft zijn beperkingen. De Traverse vormt de belangrijke passage naar het gemeentehuis en de hierbij behorende parkeerplaats.

Traverse: lage beplanting (molenbiotoop)

Meer eenheid in het gehele Singelgebied verhoogt de kwaliteit. Nogmaals, een en ander moet worden uitgewerkt met inachtneming van het windrecht van de molen. De kwaliteit van het plantsoen van het Groentje kunnen we sterk verbeteren.

8.5 Oostkapelle

Beschrijving kern

Oostkapelle is oorspronkelijk als ringdorp op de kruising van een aantal kreekruigen ontstaan: de kreekrug van Serooskerke naar Oostkapelle, de kreekrug van Grijskerke naar Oostkapelle, de kreekrug van Oostkapelle naar Domburg.

Tot 1950 was Oostkapelle een in omvang bescheiden dorp. De bebouwing was beperkt tot de kerkring en de lintbebouwing langs de kreekruigen (De Oude Domburgseweg, de Torenstraat/Noordweg en de Molenweg). Vanaf de jaren zestig is het dorp sterk gegroeid. Deels met kleinere nieuwbouwontwikkelingen direct tegen de dorpskern, maar ook met een grootschalige uitbreiding met villa's en vakantiewoningen aan de noordzijde van het dorp. Aanvankelijk lag deze ontwikkeling volledig los van het bestaande dorp. Door aanleg van het sportpark en een natuurpark is de nieuwbouwontwikkeling aan het dorp vast komen te zitten. De nieuwbouw is overigens grotendeels tot stand gekomen op grond die onderdeel was van de voormalige buitenplaatsen 't Huys te Oostkappel en het Huis ten Duine.

De Duinweg is de belangrijke verbindingsweg tussen het dorp en het strand. Daarnaast is de Duinweg ook de belangrijkste ontsluitingsweg voor alle nieuwe bebouwing ten noorden van het dorp.

In de toekomst zal de Duinweg via een rondweg langs de Zeeduinse Poort op de Noordweg worden ontsloten.

Duinweg

De omvang van het oorspronkelijke dorp valt in het niet bij die van de nieuwbouwontwikkeling. De stedenbouwkundige opbouw van deze nieuwbouw heeft een grotendeels rechthoekige structuur en heeft hierdoor weinig verwantschap met de ringstructuur van het oude dorp.

Hoofdgroenstructuur

Vanuit de stedenbouwkundige opbouw zijn de Noordweg (incl. ontsluitingsweg Zeeduinse Poort), de Oude Domburgseweg, de Molenweg, de Oude Domburgseweg en de Duinweg, alsmede de Kerkring de belangrijkste straten/pleinen van het dorp. De belangrijkheid van deze wegen zou ook in de groenstructuur tot uiting kunnen worden gebracht.

verkeersfunctie

Binnen de aanwezige ruimte in de profielen is echter niet altijd voldoende ruimte beschikbaar voor aanplant van hoge opgaande bomen (van de eerste grootte).

Ook moeten alle hier genoemde straten niet op dezelfde wijze worden behandeld. Een straat als de Oude Domburgseweg verdient vanwege haar authentieke karakter, met een smal wegprofiel, brede bermen en slingerend verloop een andere benadering dan bijvoorbeeld de brede geasfalteerde Noordweg. Het natuurpark, de speeltuin en de begraafplaats zijn groengebieden die eveneens tot de hoofdgroenstructuur van het dorp worden gerekend. Deze gebieden zijn rond de eeuwwisseling aangelegd. Hetzelfde geldt voor de lindelaan aan de westzijde van het dorp. Deze laan loopt vanaf de Oude Domburgseweg door tot aan het natuurpark. De laan geeft aan de dorpsrand een groen karakter passend in het beeld van de Manteling. Ten westen van deze dorpsrand ligt een royaal bosgebied met wandelpaden.

Kwaliteiten en kansen

De uitgestrekte bosgebieden rondom Oostkapelle leveren een zeer positieve bijdrage aan de kwaliteit van deze woonomgeving.

Bosgebieden rondom Oostkapelle

Uit oogpunt van sfeer en authenticiteit springt de Oude Domburgseweg duidelijk naar voren als het gaat om typisch Oostkapelse kwaliteiten. De speeltuin met directe omgeving en het natuurpark zijn uitgegroeid tot waardevolle volwassen groengebieden. De entree aan de oostzijde geldt nu nog als een knelpunt maar na aanleg van de Zeeduinse Poort liggen hier volop kansen.

De kerk met zijn robuuste toren, de kerkmuur en een aantal woningen rond de ring kunnen gezien worden als de kwaliteitsdragers van deze voor het dorp belangrijke plek.

Knelpunten

De kerkring is het echte centrum van het dorp. De inrichting van de kerkring wordt sterk bepaald door verkeerskundige aspecten. De ring heeft ook een belangrijke parkeerfunctie. In de nieuwbouw rondom de Halve Maan en in de nabijheid van het natuurpark komen veel langzaam verkeersverbindingen voor die een nogal besloten en sociaal onvriendelijk van karakter zijn. In verband met de sociale veiligheid is het van belang deze paden aan een onderzoek te onderwerpen. Uitgangspunt zou hierbij moeten zijn tot meer open en meer overzichtelijke beplantingsbeelden te komen.

transpanter maken

De laanbeplanting langs de Orionstraat met bomen van de eerste grootte gaat irriteren bij de aanwonenden.

Bungalowparken Oostkapelle

Beschrijving

Door de ontwikkeling van een groot aantal bungalowparken langs de Duinweg is dit gebied volledig bebouwd. Na aanleg van het sportpark en sinds kort de nieuwe uitbreiding Zeeduinse Poort is de dorpskern vastgebouwd aan de bungalowparken. De opzet van de parken hangt min of meer af van de bewoningsvorm. In de parken waar zowel permanente- als vakantiebewoning

plaatsvindt stralen de voortuinen meer kwaliteit uit dan in de z.g.n. vakantieparken. In de meeste parken liggen royale asfaltwegen met smalle gras/grintbermen en aansluitend bosplantsoen.

breed straatprofiel

Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuren in de parken worden voor een belangrijk deel gevormd door de beplanting langs de belangrijkste wegen, zoals de Duinweg, de Randduinweg en de Vroonweg. In de parken Duinhelm en Huys ten Duyne liggen ook enkele brede groengebieden die van ecologisch belang zijn. Langs de noordkant vormt de Manteling een belangrijke hoofdgroenstructuur.

Kwaliteiten en kansen

In het grootste deel van de parken zijn brede groenstroken met opgaande bomen aanwezig. De bossfeer wordt gedragen door de grotere solitaire bomen. Nu al vastleggen wat de toekomstbomen gaan worden biedt duidelijkheid voor alle betrokkenen. Het onderhoud van het bosplantsoen omvormen van "hakhoutbeheer" naar "selectief dunnen" verhoogt de ecologische waarde. Openbaar groen dat grenst aan een voortuin kan beter verkocht worden. De kwaliteit van de beplanting in het Dunopark is ook na de privatisering in stand gebleven. Dit geeft de betrokkenheid aan van de bewoners bij "hun" groen.

Knelpunten

In het bungalowpark Duinhelm wordt de verschijningsvorm van de wegen in combinatie met de aanwezige randen van bosplantsoen als een knelpunt

ervaren. De wegen zijn erg breed, waardoor de hoeveelheid asfalt als dominant ervaren wordt. De bosbeplanting staat direct naast de rijbaan, soms voor de voorgevel. Jaarlijkse snoei is noodzakelijk en veel aanwonenden willen deze strook als voortuin inrichten. Deze bossfeer is beperkt houdbaar.

voorgevel-groenstrook-weg

De mogelijkheden om een duurzaam eindbeeld van het groen te realiseren moeten worden onderzocht. Het Dunopark kan, hoewel het groen is geprivatiseerd, als referentie dienen voor een meer open, en vriendelijke uitstraling van het groen in een bungalowpark. Direct aanwonenden hebben steeds grotere problemen met het volwassen worden van de bomen. Nu toekomstbomen aangeven maakt de discussie overzichtelijk.

Dunopark, vriendelijke uitstraling

8.6 Aagtekerke

Beschrijving

Aagtekerke is eveneens een typisch voorbeeld van een Walchers ringdorp. Het dorp is ontstaan op een breed punt in de kreekrug van die van Oostkapelle in de richting van Westkapelle loopt. Deze verbreding bevindt zich aan de noordzijde van de kreekrug. Dit is precies de plaats waar de kerkring tot stand is gekomen. De oorspronkelijke ontsluiting van de dorpsring verliep via de Prelaatweg, Kalfhoeksepad en de Aagtekerkseweg. De ontsluiting via de Pekelingseweg en de Koekoeksweg zijn van later datum. Dit zijn wegen die door het poelgebied zijn aangelegd. Ook de dorpsstoegang aan de zuidkant vanaf de kruising van de Pekelingseweg en de Prelaatweg is derhalve geen oorspronkelijke ontsluiting van het dorp.

Dorpsplein: besloten karakter

De kerkring (Dorpsplein) onderscheidt zich van de overige kerkringen door een bijzondere intimiteit, hetgeen veroorzaakt wordt door de gedeeltelijke dubbelzijdige bebouwing van de ring. De kerk staat hierdoor niet los in de ruimte. De ring heeft bijgevolg aan de noord-oostkant het karakter van een smalle straat. De ommuurde kerktuin is aan de westkant van de ring gesitueerd. Sfeer en karakter van zowel de inrichting van de openbare ruimte als de architectuur

van de gevels van het Dorpsplein is bijzonder authentiek en ongeschonden. Langs de Prelaatweg is over een lengte van enkele kilometers in de richting van Westkapelle lintbebouwing aanwezig. Hier is de eerste groei van het dorp buiten de ring 'opgevangen'. Ook de begraafplaats is aan de Prelaatweg gesitueerd.

Prelaatweg: bomengroep

In de tweede helft van de vorige eeuw is het dorp voornamelijk aan de noord- en oostzijde gegroeid. Dit gebeurde net als in de meeste Walcherse dorpen in de vorm van vlekkenplannen. Alle trends die de dorpsuitbreidingen van de tweede helft van de twintigste eeuw kenmerken zijn in de nieuwbouw van Aagtekerke terug te vinden.

Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur van het dorp is gekoppeld aan de kerkring, waarbij de kerktuin samen met de boombeplanting in de openbare weg een hoge ensemblewaarde heeft.

Prelaatweg: hoofdgroenstructuur

De Prelaatweg met zijn opgaande boombeplanting, welke in de richting van Westkapelle overgaat in een beplanting die zowel uit boomvormende als struikvormende soorten bestaat behoort tevens tot de hoofdgroenstructuur. Ter hoogte van de oorspronkelijke dorpstoegang bij de Schoolstraat is een beeldbepalende groep abelen aanwezig. De begraafplaats aan de zuidkant van de Prelaatweg is eveneens een groenelement van formaat. In de nieuwbouwwijken zijn enkele grotere aanéengesloten groengebieden aanwezig. De noordzijde van het dorp heeft met het bosgebiedje langs de Bergweg en het speelveld aan het Kalfhoeksepad een prima landschappelijke inpassing.

Begraafplaats

Kwaliteiten en kansen

De kerkring van Aagtekerke neemt binnen de Walcherse kerkringen een bijzondere positie in. De mate van

beslotenheid is ten opzichte van de andere ringen zeer hoog. Dit wordt als een bijzondere kwaliteit gezien. De beplantingsaanleg is volledig ondersteunend aan de overige inrichtingsaspecten.

De overgang vanuit het dorp in de richting van het open poelgebied bij de molen en de Koekoeksweg is redelijk ongerept. Vooral het open karakter wordt hier als kwaliteit gezien. De groep abelen op het eind van de Schoolstraat is van hoge ruimtelijke kwaliteit. De bosgebiedjes aan de noordkant bieden volop kansen voor de natuur.

Bosgebied

Knelpunten

De traverse door het dorp van zuid naar noord over respectievelijk de Rijsoordselaan en de Burgemeester Bosselaarstraat in de richting van Roosjesweg en Domburg geeft een onrustig beeld. Met het groen moet geprobeerd worden om zoveel mogelijk rust te creëren. In het gedeelte van de Rijsoordselaan zijn aansluitend op de voortuinen smalle beplantingsstrookjes met enkele bomen aanwezig. Ter hoogte van de toegang tot het Dorpsplein is de oplossing gezocht in plantenbakken en enkele bomen in bakken. De beschikbare ruimte voor beplanting is het grootst in het gedeelte langs de Burgemeester Bosselaarstraat. De aanwezige vakken zijn hier volledig volgeplant met lage heesters, hetgeen ten koste gaat van de ruimtelijke werking, maar is nodig voor de verlaging van de rijsnelheid.

Daarnaast is bij de toegang tot het Dorpsplein een blinde gevelwand aanwezig.
Hierbij gaat het om de achterzijde van de supermarkt.
Wanneer er onderbeplanting vervangen moet worden is het van belang dat het aantal soorten beperkt blijft.
De beplanting langs de doorgaande route Pekelingseweg- Prelaatweg moet meer volume krijgen. De kwaliteit van een aantal bomen is slecht. Bomen vervangen door nieuwe bomen.

Rijsoordselaan: traverse

8.7 Grijskerke

Beschrijving

Grijskerke is een karakteristiek voorbeeld van een ringdorp. Grijskerke is op het kruispunt van vier kreekruigen tot ontwikkeling gekomen: de kreekrug Grijskerke - Serooskerkede kreekrug Grijskerke - Oostkapelle de kreekrug Grijskerke - Meliskerke de kreekrug Grijskerke - Middelburg

Dorpsplein: besloten

De ontsluiting van het dorp verloopt over deze kreekruigen. Daarnaast kent het dorp een ontsluiting in de richting van Aagtekerke. Deze weg doorsnijdt in tegenstelling tot de meeste andere doorgaande wegen op Walcheren een poelgebied.

De oorspronkelijke ontsluiting van het dorp vanuit Serooskerke verliep via de Jacob Catsstraat. De Hondegemsweg is van later datum (na de tweede wereldoorlog). De Schuitvlotstraat, Mariekerkseweg, de Noordstraat en de Loodholseweg zijn de andere belangrijke toegangswegen tot het dorp.

Schuitvlotstraat: verkeersfunctie

Grijskerke heeft een karakteristieke dorpsring met de kerk op het hoogste punt van het dorp. De monumentaal beplante kerktuin wordt omzoomd door een haag. De doorgaande weg richting Oostkapelle loopt over de kerkring. Het geheel ademt een authentieke sfeer, waarbij het materiaalgebruik gebakken klinkers, de haag en de lindebomen beeldbepalend zijn. Opvallend ten opzichte van een aantal andere kerkringen op Walcheren is het gesloten karakter van de bebouwing langs de kerkring.

De Kerkring vormt het centrum van het dorp. De beplantingen van de kerkring horen hierdoor tot de hoofdstructuur van de groenvoorziening van het dorp.

Naast de Kerkring worden de toegangswegen van het dorp, inclusief de historische Jacob Catsweg tot de ruimtelijke hoofdstructuur van het dorp gerekend. De Hondegemsweg neemt vanwege de duidelijke ruimtelijke relatie met de open agrarische ruimte achter het Munnikenhof een bijzondere positie in.

Hondegemseweg: contact met het agrarisch landschap

Hoofdgroenstructuur

De Kerkring, de Hondegemseweg, de Schuivlot- straat/Loodholseweg en de Mariekerkseweg zijn vanuit de stedenbouwkundige opbouw de belangrijkste straten/pleinen van het dorp. Vanwege de aanwezige ruimte in de profielen kunnen deze wegen analoog aan de stedenbouwkundige betekenis worden beplant met bomen van de eerste grootte. De andere toegangswegen, zoals de Jacob Catsstraat, de Noordstraat, maar ook de Gasthuisstraat nemen eveneens een belangrijke positie in binnen de dorpsstructuur. Ook vanuit de groenstructuur geredeneerd zijn dit belangrijke wegen. Vanwege de geringere ter beschikking staande ruimte moet de groenstructuur hier anders worden vormgegeven. Per straat dienen de mogelijkheden nader te worden onderzocht.

Jacob Catsstraat: particuliere hagen

Bij de Jacob Catsstraat zou de nadruk kunnen komen te liggen op de kwaliteit

van de groene afscheidingen tussen de openbare ruimte en de privé tuinen. Ook de aanwezigheid van het sport- en speelveld tussen de Jacob Catsstraat en de Hondegemseweg moet hierin een rol spelen. De beplantingen rond dit veld worden eveneens tot de hoofdgroenstructuur gerekend. Ook de beplantingen op en rond de begraafplaats aan de Loodholseweg behoren tot de hoofdgroenvoorziening van het dorp. Vanaf het bosje naast de begraafplaats ligt een wandelpad richting de Ravesteinweg. Hiermee wordt de westrand van het dorp gevormd. De overige straten zijn aan te duiden als typische woonstraten. De groenvoorziening in deze straten behoort tot de categorie buurt- en wijkgroen. Per wijk dient nader op het aanwezige groen te worden ingezoomd. Hierbij zijn vooral de iets grotere groenvoorzieningen zoals een speelvoorziening op de hoek van de Reigershoutstraat en de Cornelis Visstraat en de verbinding tussen Bakkersland van de Reigerhoutstraat van belang.

Kwaliteiten en kansen

Het authentiek karakter van de Kerkring van Grijpskerke wordt als de belangrijkste kwaliteit van Grijpskerke gezien. De aanwezige boomstructuur vormt samen met de inrichting van de openbare ruimte en de kerktuin een ensemble met hoge kwaliteit. De overgang tussen dorp en agrarisch gebied aan de zuidkant van het dorp is eveneens een belangrijke ruimtelijke kwaliteit van het dorp. Een extra bomenrij aan de zuidkant van de Hondegemseweg kan de structuur versterken. De groene invulling van het trapveldje tussen de Hondegemseweg en de Jacob Catsstraat versterkt de ruimtelijke kwaliteit van deze dorpsrand. De westelijke dorpsrand is door de aanleg van het wandelpad en het dorpsbosje beter afgerond.

Knelpunten

De overgang tussen landelijk gebied en het dorp aan de Loodholseweg kan men als een knelpunt ervaren. De inpassing van de hier aanwezige volkstuinten behoeft verbetering. Dit zou door het inplanten van een haag kunnen

gebeuren. De aanwezige beplantingsgordel langs de noordwestkant wordt door bewoners regelmatig geknipt. In overleg moet hiervoor een oplossing worden gevonden.

het buurtschap nauwelijks mogelijkheden voor verbetering van de groenstructuur.

Noordstraat: boombeplanting ontbreekt

In de Noordstraat ontbreekt een opgaande boombeplanting. Als belangrijke toegangsweg tot het dorpscentrum zou de aanleg van een dergelijke beplantingsvorm wenselijk zijn. Dit geldt ook voor de Gasthuisstraat.

Volkstuinen en dorpsrand

Beschrijving Buttinge

De buurtschap Buttinge is een onderdeel van de belangrijke verkeersverbinding van Middelburg naar de noordkust van Walcheren. De traverse door het buurtschap is uiterst smal. Alleen bij de entrees komen opgaande beplantingen voor (als onderdeel van de laanbeplanting van de hoofdweg). Zo lang de traverse de huidige verkeersbelasting houdt zijn er binnen

8.8 Meliskerke

Beschrijving

Alhoewel de kerkring niet zo manifest aanwezig is hoort Meliskerke tot de Walcherse ringdorpen. Het dorp is tot ontwikkeling gekomen op de kreekrug Grijpskerke-Zoutelande.

De Dorpsstraat, de kerkring en de Valkenburgstraat vormen de oudste gedeelten van het dorp. Aan het slingerend patroon van met name de Dorpsstraat is herkenbaar dat bij de oudste bebouwing de hoogtelijnen van de kreekrug zijn gevolgd. Meliskerke is een compact dorp met zowel aan de noord- als aan de west- en oostkant van de kerk een evenwichtige nieuwbouwontwikkeling. Aan de zuidkant vormt de Burgemeester Huijsmanstraat een duidelijke grens van de bebouwing. Het karakter van de nieuwbouwwijken is vergelijkbaar met de andere Walcherse dorpen. In het nieuwste gedeelte van het dorp aan de noord-oostzijde komen relatief veel pleinachtige plekken voor. De wijk is te beschouwen als een aaneenschakeling van pleintjes met een verschillende vorm en omvang.

Het grootste van de open ruimten is gekoppeld aan de J. Vaderstraat. Mede door de aanwezigheid van een waterpartij heeft deze ruimte een groen karakter. Opvallend is de diepe ligging van het water ten opzichte van het omringende maaiveld.

De vijver komt hierdoor over als een diep liggende put. De waterspiegel is danook nauwelijks beleefbaar.

De nieuwbouwontwikkeling aan de noord-oostkant is door middel van een enkele meters brede groengordel, waarin naast struiken ook opgaande bomen (veldesdoorn) zijn opgenomen, van het omliggende landschap afgeschermd.

Centrumgebied

Met uitzondering van de Burgemeester Huijsmanstraat is van een hechte groenstructuur in het dorp geen sprake. Wel komen in de buurt van de kerk in de Dorpsstraat monumentale bomen voor. In het noordelijk deel is de Dorpsstraat te smal voor beplantingen, terwijl in het gedeelte tussen de Burgemeester Huijsmanstraat en het voormalig gemeentehuis de essen zijn vervangen door moerbeibomen. Het overige groen dat in Meliskerke voorkomt, staat in de meeste gevallen nogal op zich zelf.

**Burgemeester Huismanstraat:
opgroeiende bomen**

De (achteraf)toegang tot het dorp via de Cornelis Jaspersestraat ademt nog een oorspronkelijk karakter. Dit komt omdat

de bebouwingsdichtheid ten opzichte van andere toegangswegen beduidend minder is.

De begraafplaats van Meliskerke bevindt zich echt los van het dorp en ligt aan de Meliskerkseweg op ca 500 meter afstand van de bebouwde kom. Vanwege de omvang en het monumentale karakter van de beplantingen (de begraafplaats is volledig symmetrisch van opzet) is de begraafplaats te beschouwen als een groenelement van formaat. Midden op de begraafplaats is een zware lindenlaan aanwezig, terwijl de randen goed zijn beplant met struiken en boomvormers (essen). Aan de voorzijde van de begraafplaats kan de symmetrische opbouw goed worden beleefd.

Begraafplaats: waardevolle beplanting

Cornelis Jaspersestraat, landelijk karakter

Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur van Meliskerke is voornamelijk gekoppeld aan de Burgemeester Huijsmanstraat, de

Mariekerkseweg en langs de noord-oost rand van de nieuwe bebouwing. Voor het overige is het groen te fragmentarisch aanwezig om van een structuur te kunnen spreken.

Kwaliteiten en kansen

De aanwezige monumentale (linden)beplanting in het centrum van het dorp is de belangrijkste groenkwaliteit binnen het dorp. Daarnaast vertegenwoordigen de boomstructuur van de Burgemeester Huijsmanstraat en de beplantingsopbouw van de begraafplaats een belangrijke kwaliteit.

Burgemeester Adelaarstraat: na herinrichting

De beplanting langs de Burgemeester Huijsmanstraat bestaat aan de noordzijde uit jonge lindebomen en aan de zuidzijde uit oudere essen. Bij het aan deze zijde aanwezige boerenerf staan enkele monumentale kastanjabomen. De essen groeien over het algemeen matig.

Overwogen kan worden om op termijn de essen beplanting te vervangen door linden.

De zuidelijke begrenzing van het dorp krijgt hierdoor een evenwichtiger karakter en nog meer kwaliteit.

Het landelijke oorspronkelijke karakter van de Cornelis Jaspersestraat wordt als een voor Meliskerke zeldzame kwaliteit gezien.

De overgang van dichte dorpsbebouwing naar meer landelijke bebouwing en de polder in het algemeen komt op een geleidelijke wijze tot stand.

Knelpunten

Het gemis aan meer doorgaande groenstructuren in Meliskerke wordt als een belangrijk knelpunt ervaren. Met name langs de Dorpsstraat en de Cornelis Jaspersestraat moet het groenbeleid zich richten op continuïteit in het beplantingsbeeld.

Ook in de nieuwbouwwijken kunnen de doorgaande structuren beter benut worden.

Nader onderzoek is noodzakelijk om in beeld te brengen of hierin veranderingen mogelijk zijn.

Gericht meeliften op herbestravingsprogramma's is voor Meliskerke noodzakelijk. Niet herbestraten voordat eerst de mogelijkheid voor het realiseren van de gewenste boomstructuur onderzocht is.

Voorts moet de vraag worden gesteld of de waterpartij op het plantsoen aan de J. Vaderstraat gehandhaafd moet blijven. De diepe ligging van het water in combinatie met de veiligheid aspecten vraagt om een andere inrichting van het gebied.

Als plantsoen zonder water ontstaan betere gebruiksmogelijkheden van de ruimte, hetgeen in een nieuwbouwwijk met kinderen wellicht te verkiezen is. Een plek die nu een duidelijk achteraf karakter draagt is het terrein rond het dorpshuis. Bezien moet worden hoe door middel van routevorming en beplanting het terrein meer onderdeel van de dorpsstructuur kan worden.

Doorgaande groenstructuur met te diep liggende vijver langs de Jan Vaderstraat

8.9 Koudekerke

Beschrijving

Koudekerke is het grootste dorp van de gemeente Veere. Het dorp is op een brede kreekrug tot ontwikkeling gekomen. Het dorp bezit ten opzichte van andere Walcherse dorpen veel nieuwbouw. De nieuwbouw is voornamelijk ten zuiden en ten westen van de historische kern gelegen.

Enkele jaren geleden is aan de oostzijde de wijk Koningshof afgerond en aan de noord/westzijde is achter de Couburg een kleine nieuwe wijk ontwikkeld. Koudekerke bezit de grootste historische kerkring van alle Walcherse dorpen. De afmetingen van het plein zijn 150 x 75 m. Rondom de 'kerkhof' is een laag bakstenen muurtje opgemetseld.

De historische kerkring

Op het dorpsplein komen diverse beplantingsvormen naast elkaar voor. Binnen het nieuwe muurtje rond de kerk staan nog 3 monumentale iepen. Het gaat hierbij om een restant van een grotere opstand die de gehele kerkring heeft omgeven. Voor het grootste deel wordt het muurtje rond de kerk begeleid door leilinden.

Op of in de nabijheid van het plein zijn de belangrijke (winkel)voorzieningen van het dorp gehuisvest. Het plein heeft hierdoor een verkeersfunctie en voorziet in parkeergelegenheid.

Dorpsplein, parkeersfunctie

Vanuit het plein lopen straalsgewijs straten in de richting van het buitengebied. Het gaat hierbij om vijf straten, waarvan er vier een belangrijke verkeersfunctie hebben. Deze historische 'uitvalswegen' zijn in de naoorlogse periode geleidelijk door nieuwbouwwijken omsloten.

De nieuwbouwwijken vertonen kenmerken van de diverse stromingen in de naoorlogse stedenbouw. De eerste naoorlogse wijken uit de jaren vijftig vertonen een 'recht toe recht aan' opbouw. Eenvoudige straatprofielen met aan weerszijden een stoep een beplantingsstrookje, veelal beplant met een bomenrij en een 'blokhaag'. Met de stedenbouwkundige structuur van deze nieuwbouwwijken is ingespeeld op het gegeven van het ringdorp. De Cithershilsingel, Anthonissenstraat, De Ruyterstraat en De Walestraat vormen als het ware halve cirkels om het dorpscentrum met de dorpsring. Meer naar buiten is de nieuwbouw van recenter datum en neemt de variatie in de opbouw toe. Huizen worden groter, vaker vrijstaand en de inrichting van de buitenruimte vertoont de kenmerken van het woonerf (Braamhof, Boomgaard en Meulpad).

Beplanting Braamhof

De beplantingen worden in deze buurten complexer van opbouw en krijgen in de tijd steeds minder structurele betekenis. Koudekerke noord, de Middelburgsestraat/Duinstraat en de Beatrixlaan zijn de belangrijkste verkeersaders van Koudekerke. Hiermee zijn ook de belangrijkste dorpsentrees genoemd. Langs deze straten is een opgaande beplanting van platanen aangebracht. Vooral de beplanting langs de Beatrixlaan kan in de toekomst uitgroeien tot een monumentale beplanting.

Platanen langs de Beatrixlaan

Langs de Dishoekseweg, een smalle weg, maar belangrijke toegang tot het dorp vanaf de kust, staat ook een boombeplanting van platanen. De bermen zijn echter tamelijk smal. Overige belangrijke groengebieden van Koudekerke:

Groengebied tussen de Kerkhoflaan en de Welle, een oud kerkhof met daarnaast een speelvoorziening. Koudekerke noord, de begraafplaats en een sportcomplex.

Hoofdgroenstructuur

De hoofdgroenstructuur van Koudekerke is gekoppeld aan de dorpsring. Langs de uitvalswegen, Beatrixlaan, Middelburgsestraat en Duinstraat behoren de belangrijkste bomenrijen te staan. Bomen van een iets lagere grootte komen langs de wegen die hier weer vanaf takken, zoals de Brouwerijstraat, Braamweg en Biggekerksestraat. Dishoekseweg kan ook tot de hoofdgroenstructuur van Koudekerke worden gerekend. Door de aanleg van de rondweg is de noordelijke randzone een onderdeel van de hoofdgroenstructuur

Kwaliteiten en kansen

Het centrum van Koudekerke met de monumentale dorpsring vormt een aantrekkelijk onderdeel van het dorp. De beplantingen van de ring zijn over het algemeen nog jong.

Monumentale kwaliteit kunnen deze beplantingen zeker krijgen. Wel is het van belang de beplantingsvormen consequent toe te passen en de situatie wat betreft hoeveelheid beplantingsvormen minder complex te maken. De recente omvorming van de Middelburgsestraat en de Duinstraat heeft de doorgaande groenstructuur van Koudekerke verstevigd.

Het noordelijk deel van Koudekerke wordt uit oogpunt van woningbouw, sportcomplex, begraafplaats en watergang in combinatie met de beplantingsopbouw als een uiterst aantrekkelijk en ook in ecologisch opzicht waardevol deel van het dorp gezien. Behoud van de landelijke kwaliteit van dit deel moet voor het beleid een belangrijk uitgangspunt zijn. Het doortrekken van het bunkerpad in het dorp biedt ontwikkelingskansen. De laanbeplanting in de verschillende woonwijken leveren een grote bijdrage aan de woonkwaliteit. Het zuidelijke deel van de kern heeft harde grenzen door de strakke bebouwing van de uitbreidingswijken en het ontbreken van een groene afscherming. Aan de westzijde van de kern zijn de zichtlijnen op de duinen van belang. Ook vanaf de Vlissingsestraat is het doorzicht op de duinen waardevol.

Knelpunten

Langs de Brouwerijstraat moet de groenstructuur verbeterd worden. De versnipperde opbouw van het plantsoen van de Dahliastraat kan worden aangepakt in combinatie met het verbeteren van de gebruiksmogelijkheden. Zowel de ruimtelijke opbouw als de natuurlijke kwaliteiten van het gebied kunnen vergaand worden verbeterd. De oudste bomen langs de Weststraat, de "De Ruyterstraat" en op enkele andere punten zijn dermate groot van omvang dat ze overlast gaan geven in de directe omgeving.

De beplantingsopbouw in de nieuwere gedeelten van Koudekerke, de wijken Braamhof, Meulpad, de Boomgaard en Keiweg wordt als complex en weinig aantrekkelijk gezien.

Alleen in combinatie met de herinrichting van de openbare ruimte liggen hier kansen voor het realiseren van een meer duurzame groenopbouw.

Dishoek

Dishoek vormt een smal woongebied onder de duinen vanaf de Strandweg tot aan het Vezenabos. Aansluitend aan dit gebied ligt camping Dishoek en een grote parkeerplaats. Het openbaar groen bestaat voor een groot deel uit smalle bermbeplantingen tussen de rijweg en de (meestal) grote particuliere tuinen.

Kaapduinseweg , bermbeplanting

De camping en het parkeerterrein zijn omringd door een randbeplanting. Het Vezenabos is een park met vakantiebungalows. Het eigendom van de beplanting valt onder de stichting

Vezenabos. Het groen van dit park is van grote waarde voor de natuurwaarden in deze omgeving. Aan de noordzijde van Dishoek wordt binnenkort het plan Zeeduin ontwikkeld.

Kwaliteiten en kansen:

Aan de opbouw van de beplanting vanaf de duinen kun je duidelijk de invloed van de zuidwesten wind aflezen. De meeste woningen in dit gebied liggen in de beschutting van een hogere beplanting. In combinatie met de grote particuliere tuinen ligt hier een natuurlijke woonomgeving van een zeer hoog niveau.

De beplantingsstrook aan de westzijde van de Westerscheldelaan voegt weinig toe aan het beplantingsbeeld dat hier grotendeels al door particuliere tuinen wordt bepaald.

Verkoop van deze strook aan de aangrenzende particulier is lastig vanwege de kabels in deze bermen. Hetzelfde geldt voor de beplantingsstroken in de doodlopende zijstraten van de Westerscheldelaan. De beplanting op de oostelijke berm van de Westerscheldelaan kan verbeterd worden door omvorming. Vooral de aanwezige notenbomen hebben een slechte kwaliteit.

Knelpunten:

Gedeelten van de beplanting die windgevoelig zijn laten een slechte groei zien. Omvorming, zoals nu in het Vezenabos plaatsvindt, moet heel vakkundig en in fasen plaatsvinden. Windbeschadiging kan voor de overblijvende bomen desastreus uitpakken.

De smalle bermen, waar meestal de nutsvoorzieningen liggen zijn zeer onderhoudsintensief. Vanwege de parkeerdruk moet er een beplanting staan, maar door te kiezen voor het beplanten met één soort wordt de inrichting duidelijk en ondergeschikt aan de particuliere tuinen.

8.10 Biggekerke

Beschrijving

Ook Biggekerke hoort tot de Walcherse ringdorpen, maat en schaal van het dorp zijn eerder vergelijkbaar met Gapinge dan met dorpen als Serooskerke of Koudekerke.

Dorpsstraat

Kerkring

Landelijk karakter

Vrijwel alle elementen die in de opbouw van een Walchers ringdorp kenmerken zijn in Biggekerke terug te vinden, inclusief de nieuwbouw ontwikkelingen. De kerkring heeft met een maat van ca 75 x 75 meter en een vrijwel ononderbroken bebouwing een sterk besloten karakter. De omvang van de nieuwbouw is relatief beperkt en de gehele sfeer is landelijk gebleven. De Koudekerkseweg en Dorpsstraat, welke in elkaars verlengde liggen vormen de belangrijkste dorps toegang tot Biggekerke.

De Koudekerkseweg heeft een beperkte verkeersfunctie maar nog steeds een breed wegprofiel. In beide wegbermen staat een rij slecht groeiende bomen.

Koudekerkseweg, breedprofiel

Op de hoek van de Dorpsstraat staat tegen de gevel van het voormalige gemeentehuis een tweetal oudere leilinden. Het gaat hierbij om exemplaren die als een van de weinige de inundatie hebben overleefd. De Valkenisseweg vormt een belangrijke dorps toegang vanuit de kust. Waar

mogelijk zijn de bermen ingeplant met opgaande bomen.

De Zoutelandseweg is vanuit het noorden de toegangsweg tot het dorp. Het beschikbare ruimte die men doorgaat, alvorens op het kerkplein te komen, zorgt voor een bijzonder ruimtelijk effect.

Zoutelandseweg, markante smalle entree

Het Kerkplein van de kerkring van Biggekerke kenmerkt zich vooral door de monumentale beplanting met lindebomen. Enige meters naar binnen voor de haag bestaat het sortiment uit diverse soorten sierheesters. Achter de haag strekt zich tot aan de kerk het gazon uit. In het gazon zijn linden bijgeplant.

Ook de begraafplaats van Biggekerke kenmerkt zich net als bij Meliskerke om een symmetrische opbouw.

Begraafplaats oude deel, symmetrisch van opbouw

Bij de uitbreiding is ook gekozen voor een eenvoudig padenpatroon. Vanaf de begraafplaats heeft men een fraai uitzicht op de dorpskern van Biggekerke. De begraafplaats ligt enige honderden meters buiten de bebouwde kom. Het oudste deel van de begraafplaats is door ligging, ontwerp en beplantingskwaliteit van monumentale waarde.

Hoofdgroenstructuur

In de hoofdgroenstructuur van Biggekerke vormt het kerkplein het belangrijkste element. Via de hoofdverkeersroutes wordt het kerkplein met het buitengebied verbonden. De entrees via de Zoutelandseweg, Valkenisseweg en de Dorpsstraat moeten daarom als hoofdgroenstructuur gaan fungeren.

Kwaliteiten en kansen

Behoud van de maat en de schaal van het dorp zijn van wezenlijk belang voor Biggekerke. Realisatie van omvangrijke en compacte nieuwbouw wijken moet bij een dergelijk dorp worden vermeden. Indien Biggekerke verder moet uitbreiden is van groot belang te onderzoeken of dit op een meer organische wijze kan gebeuren.

De kerkring is van hoge kwaliteit. Met name het besloten karakter maakt de ring uniek. De vrijwel ononderbroken bebouwing en de monumentale linden beplantingen dragen zorg voor dit beeld.

De karakteristieke haag ontbreekt

Door herinrichting draagt het parkeerterrein(tje) langs de Schuivlotstraat nu bij aan de kwaliteit van de leefomgeving.

Schuivlotstraat na herinrichting

Knelpunten

De laanbomen langs de Koudekerkseweg groeien slecht en de rijen zijn niet compleet. Deze laanbeplanting moet forser worden zodat het brede asfaltprofiel van deze weg minder dominant wordt. Nog beter zou zijn dat het profiel aangepast wordt aan de huidige gebruiksfunctie.

Zwaardere boombeplanting kan het profiel versmallen

Ondanks de hoge 'kwaliteitsscore' van de kerkring zijn er ook knelpunten aan te wijzen. De inrichtingsaspecten kunnen nog beter op de historische kwaliteiten worden afgestemd. Een brede beukenhaag met de lindebomen geeft een betere cultuur-historische uitstraling. De engelse tuinbanken voor deze plek zijn iets te dominant. In beheer technisch opzicht ontstaat op termijn

een concurrentieprobleem tussen de bomenrijen. Gezien de beschikbare ruimte is slechts plaats voor een enkele rij volgroeide bomen.

In het verlengde van de laanbeplanting van de Koudekerkseweg wordt een meer integrale beplanting van de Dorpsstraat gemist. De huidige boombeplanting is in feite alleen om verkeerskundige reden geplant (snelheidsremming). Vanwege het ontbreken van ruimte in het wegprofiel zal onderzocht moeten worden of er in de voortuinen bomen geplant kunnen worden.

De Ruiser

De Ruiser is een klein complex met tweede woningen. Dit bungalowparkje bevindt zich in de directe binnenduinrand ter hoogte van Groot Valkenisse. Een smalle ringweg zonder voetpaden vormt de enige ontsluiting van het gebied. Opgaande boombeplanting is beperkt aanwezig op/tussen de bouw kavels. De aanwezige beplanting is helemaal opgenomen op of bevindt zich volledig tussen de particuliere kavels.

De Ruiser, smalle wegen

Knelpunten

Beheer van deze beplanting kan beter door de particulier plaatsvinden dan door de gemeente. Geadviseerd wordt dan ook de grond onder de beplanting zoveel mogelijk te verkopen aan de betreffende particulieren. Enkele hoge bomen gaan overlast opleveren in de kleine tuinen.

8.11 Zoutelande

Beschrijving.

Zoutelande is in de eerste plaats een echte badplaats. Het is direct onder de kust gelegen. Het duin is ter hoogte van de dorpskern vrijwel afwezig en vervangen door een zeedijk. De Langstraat loopt evenwijdig aan en direct onder de kust. De Langstraat is het centrum van de badplaats.

Ingeklemd terrein tussen de duinen

De Langendam en de Westkapelseweg zijn de belangrijkste toegangswegen van het dorp.

Stedenbouwkundig bestaat Zoutelande uit twee delen met een geheel verschillend karakter.

Ten noorden van de Langendam is sprake van een compact dorp met een min of meer blokvormig stratenpatroon. In dit gedeelte van het dorp zijn weinig beplantingen aanwezig.

In het gedeelte ten zuiden van de Langendam ligt het stratenpatroon evenwijdig aan de kust. Deze lange straten (de Duinweg, de Bosweg en de Koddelaan) worden door dwarsstraatjes met elkaar verbonden. In de jongste uitbreiding, de Tienden, lopen de straten evenwijdig aan de Langendam. Maakt het noordelijk gedeelte van het dorp een kale indruk, het zuiden is daarentegen lommerrijk.

Zoutelande – noord

Zoutelande – Zuid

De belangrijkste groengebieden van Zoutelande - noord:

- Willibrordusplein.
- Oranjeplein,
- Plantsoen Scheldestraat,
- Pleintje Sloestraat,
- Pleintje Zwinstraat.
- de oude en de huidige begraafplaats.
- het bos grenzend aan de noordkant van het dorp.

De belangrijkste groengebieden van Zoutelande - zuid:

- Bos langs de Bosweg.
- Plantsoentje Duinweg.

Duinstruweel langs de Duinweg.

Hoofdgroenstructuur van Zoutelande

De hoofdgroenstructuur is gekoppeld aan het duin en dijkgebied. Evenwijdig hieraan loopt het bosgebied bij de Bosweg. De belangrijkste lijnen door het

dorp voor de groenstructuren zijn de Langendam, Ooststraat, Nieuwstraat en Westkapelseweg. Langs de noordzijde van het dorp vormt het nieuwe bosgebied met het sportcomplex de hoofdgroenstructuur.

Langendam

Kwaliteiten en kansen

Het onderscheid tussen Zoutelande noord- en zuid wordt als een aangenaam contrast ervaren. Bij toekomstige stedenbouwkundige ontwikkelingen zou hier op ingespeeld moeten worden. Bij een goed beheer kunnen de bosgebieden van grote waarde worden voor de leefomgeving.

In het centrumgedeelte ontbreken opgaande beplantingen. Dit is ook niet mogelijk vanwege de directe ligging aan de kust.

Het Willibrordusplein en de dijk is met de robuuste monumentale kerk een bijzondere plek in het dorp. Onderzocht moet worden of hier een lage beplanting aan te brengen is die past bij deze omgeving.

De plek als geheel zou hierdoor aan kwaliteit kunnen winnen.

Centrumgebied

De beplanting van abelen en steeneiken bij de kom-entree bij de Langendam ontwikkelt zich redelijk en heeft de potentie uit te groeien tot een aansprekende entree van Zoutelande.

Langendam, vriendelijk uiterlijk

Na de herinrichting heeft de Bosweg zijn groene uitstraling behouden. Het nieuwe sportcomplex wordt, te samen met het bosgebied, een belangrijke ecologische schakel tussen het Kustlicht en het dorp. De begraafplaats van Zoutelande heeft tot aan de aula een formele inrichting, daarna is er sprake van een asymmetrische opbouw.

Begraafplaats

Knelpunten

Het onderscheid tussen Zoutelande noord en zuid is bij de nieuwste uitbreiding (de Tienden) verloren gegaan. Het bosachtige karakter is daar niet herkenbaar.

Tienden, geen onderscheid

Een geleidelijke verjonging van de beplanting in het bos in Zoutelande - zuid is met het oog op de huidige vitaliteitsproblemen gewenst. De verkeerstraverse door het dorp Ooststraat - Oranjeplein – Nieuwstraat, wordt in relatie tot de beplantingsopbouw als een knelpunt ervaren. Een opgaande meer continue boombeplanting is hier gewenst. De combinatie van een hoge verkeersintensiteit en de extreme groeiplaats omstandigheden lijkt dit echter binnen het beschikbaar profiel niet mogelijk. Dezelfde (wind)problemen beperken ook de beplantingsmogelijkheden rondom de kerk.

Ooststraat: verkeersfunctie

Kustlicht 1

Het Kustlicht 1 is een in het midden van de jaren zeventig gebouwd zomerwoningenterrein. Het is een blokvormige, zowel van het dorp Zoutelande, als van de binnenduinrand ruimtelijk losstaande ontwikkeling van ca 13 ha groot. In het totaal zijn er op het terrein 200 bungalows gebouwd, waarvan 150 vrijstaand en 50 geschakeld.

Kustlicht 1, smalle groenstroken

Kustlicht 2

Kustlicht 2 is een recenter park van ongeveer gelijke omvang als Kustlicht 1. Hoewel de oorspronkelijke beplantingsopzet maar voor een deel is uitgevoerd krijgt het park toch steeds natuurlijker uitstraling. Er wordt veel zorg besteed aan de particuliere tuinen.

Kustlicht II: royale particuliere tuinen

Kwaliteiten, kansen en knelpunten

In Kustlicht 1 is de vorm van de beplanting in relatie tot een efficiënt beheer een knelpunt. Smalle plantstroken met hoog opgaande beplantingen en kleine voortuinen passen niet bij elkaar. Herzien van de beheervorm is gewenst. In Kustlicht 2 zijn de particuliere tuinen veel groter en dus ook meer beeldbepalend. Echter de openbare solitaire bomen langs de straten hebben vanwege de harde wind geen enkele groeikans.

De Zandput

De Zandput is een klein complex met vakantiewoningen. De Zandput bevindt zich aan de Melsesweg, juist te noorden van Kustlicht II. Een tweetal smalle doodlopende wegen zonder voetpaden of beplantingen ontsluit het gebied. Er is een opgaande boombeplanting aanwezig op en tussen de particuliere tuinen.

Kwaliteiten, kansen en knelpunten

De hele entourage, kleine huisjes en soms hoge bomen, geeft het parkje een intiem karakter. De aanwezige bomen hebben een forse omvang en staan in sommige gevallen erg dicht bij de bebouwing. Vervanging in fasen door een jonge beplanting is dan de beste oplossing.

8.12 Westkapelle

Beschrijving

Gelegen op de meest westelijke punt van Walcheren trotseert het dorp de invloeden van de zee. Dit geldt uiteraard ook voor de beplantingen. De invloed van dit klimaat is zelfs zodanig dat een groot deel van Westkapelle boomloos is. Alleen daar waar er onder invloed van de aanwezige bebouwing voldoende beschutting aanwezig is, of de afstand tot de zee voldoende groot is, kunnen bomen groeien. Dit is het geval in de Zuidstraat die van de zeedijk naar de vuurtoren loopt. Het gaat hierbij om steeneiken en iepen die goed tegen het zeeklimaat bestand zijn. Helaas zijn de iepen wel gevoelig voor de iepenziekte.

Zuidstraat

Westkapelle is een woonkern met een geheel eigen stedenbouwkundige opbouw, die volledig afwijkt van de overige kernen binnen de gemeente Veere. Westkapelle heeft een patroon van loodrecht op elkaar staande straten. Dit geldt met name voor het oude gedeelte, want helaas heeft men in de nieuwbouw niet op deze voor Westkapelle bijzondere karakteristiek ingespeeld.

De begraafplaats is onlangs aan de noordzijde uitgebreid. Met ruime plantstroken wordt geprobeerd om op de begraafplaats een rustgebied te creëren.

De belangrijkste groengebieden voor Westkapelle zijn:

- Krekebos met Kreek
- Dijk met duinen en strand.
- Plantstroken langs 't Hofje+ speelterrein.
- Noordweg en Kerkeweg
- Begraafplaats.
- Bungalowpark aan de Parkweg.
- Sportveldencomplex de Prelaat.
- Zuidstraat met Markt.
- Vijver bij Jan Campertstraat

Zeedijk

Hoofdgroenstructuur van Westkapelle

De hoofdgroenstructuren liggen voor het grootste deel rondom het dorp. Aan de zuidkant vormt het bosgebied met de Kreek een belangrijke groene en blauwe buffer. De westkant wordt geheel ingevuld door duinen en de dijk. Aan de noordkant liggen afschermende beplantingsstroken langs de nieuwbouw van 't Hofje.

't Hofje: landschappelijke inpassing

De begraafplaats met het bungalowpark aan de Parkweg vormen aan de oostzijde de hoofdgroenstructuur. Door het dorp loopt de beplanting van de Zuidstraat als belangrijkste groene hoofdstructuur. De Grintweg en de Prelaatweg sluiten hier op aan. De Noordweg en de Kerkeweg zijn ook belangrijke groenstructuren.

Kwaliteiten en kansen

Het relatief boomloze karakter van Westkapelle heeft in combinatie met de smalle straatjes die Westkapelle kenmerken voor een eigen charme gezorgd. Groen ontbreekt echter niet in Westkapelle. Binnen de 'glinten' zorgen veel Westkappelaars zelf voor een groene aankleding van de omgeving. Deze bijzondere vorm van gevelbeplanting dient verder ontwikkeld te worden.

Voortuinen met erkers en bloemen

De Zeedijk is uniek. Beplanting aan de onderkant heeft echter veel te lijden van zout en wind. De Prelaatweg is voor een groot gedeelte beplant, maar maakt juist bij de entree van Westkapelle een enigszins kale en onverzorgde indruk. De Grintweg is een weg door het bos aan het worden. De markering van de rijbaan door hagen geeft een fraai beeld richting de vuurtoren

markante entree

Knelpunten

Tot nu toe hebben de bomen in de Zuidstraat ondanks de infectiedruk van de iepenziekte stand weten te houden. Er moet wel worden nagedacht over een strategie van herbeplanting, omdat het niet denkbeeldig is dat de bomen in de komende jaren ten prooi vallen aan deze ziekte. De huidige beplantingsopbouw van de Zuidstraat bestaat uit drie rijen iepen. Op termijn is handhaving van drie rijen in het profiel waarschijnlijk niet mogelijk. In dit verband is zowel de afstand van de bomen tot de noordelijke gevel van de Zuidstraat, als de aanwezigheid van veel kabels en leidingen in het tracé van betekenis.

Zuidstraat, 3 rijen bomen

De laanbomen langs de Benoordenhoutseweg staan weg te kwijnen. Vervanging is noodzakelijk, maar misschien onmogelijk.

Hetzelfde geldt voor veel bomen langs de straten in Westkapelle. Momenteel wordt ter vervanging vrijwel overal de Quercus Ilex (steeneiken) gebruikt, vanwege de winden zoutresistentie van

deze boom. Hierdoor dreigt er een kwetsbare monocultuur te ontstaan. Rondom het bedrijventerrein aan de Pauluswegeling ontbreekt de ruimte om de landschappelijke beplanting voldoende omvang te geven.

Markt

Bungalowpark Joossesweg en Parkweg

De verschijningsvorm van het openbaar groen in het gebied Joossesweg en Parkweg is grotendeels vergelijkbaar. In beide gevallen gaat het om grasbermen langs de openbare weg, waarin steeds minder solitaire bomen overblijven. Solitaire bomen hebben nauwelijks groeikansen in deze omgeving. In principe gaat het hierbij om een gewenst beplantingsbeeld in relatie tot de villatuinen, waarin eveneens veel groen aanwezig is. In het oudste deel van het park Joossesweg zijn de percelen omgeven door brede stroken bosplantsoen. Verkoop van bepaalde stroken is gewenst.

Joossesweg

Kwaliteiten, kansen en knelpunten

Het bosplantsoen wordt door de wind geschoren. Omvorming en onderhoud dient vanwege windschade in kleine fases plaatsvinden. Het knippen langs de wegkant is van belang voor het dichthouden van de beplanting. De haagvorm domineert en van natuurlijke opbouw is nauwelijks sprake.

Door de wind geschoren beplanting

9 CONCLUSIE EN VERVOLGTRAJECT

9.1 Algemeen

Buitenom de kaders van het Groenbeleidsplan hebben we een kwalitatieve inventarisatie van de openbare ruimte uitgevoerd. In deelrapportage 3, Kwaliteitscatalogus Veere, staan de details omschreven. Hierbij kregen wij de indruk dat de onderhoudstoestand van het openbaar groen technisch gezien goed op orde is. Van onderhoudsachterstand is dan ook geen sprake. Daarnaast kenmerken vooral de dorpen, stadskernen zich door kwalitatief hoogwaardige beplantingsstructuren, welke dikwijls een duidelijke relatie hebben met de historische stedenbouwkundige opbouw. Buiten de echte centra is dit veel minder het geval. Er is relatief veel snippergroen aanwezig, dat tegen hoge kosten moet worden beheerd.

Met de actualisatie van dit Groenbeleidsplan is de eerste stap gezet op weg naar een geïntegreerd beheer binnen de gemeente Veere. Geïntegreerd wil in dit verband zeggen dat de betekenis van het openbaar groen niet op zichzelf staat, maar een wezenlijk onderdeel vormt van de openbare ruimte. Te veel is in het verleden het groen binnen de gemeente Veere los van de overige inrichtingsaspecten van de openbare ruimte tot stand gekomen. Dit geldt met name voor de stedenbouwkundige plannen welke in de tweede helft van de vorige eeuw tot stand zijn gerealiseerd. Een versnipperd en moeilijk te beheren groenareaal is hiervan het gevolg. De beleidsvisie pleit er dan ook voor om in de toekomst tot een integrale planning van de openbare ruimte over te gaan, waarbij straatprofielen in samenhang met de beplantingsopbouw tot stand komen.

9.2 Uitwerking Kenschets

In het Groenbeleidsplan is, meestal op hoofdlijnen de groenstructuur per kern beschreven.

Voor het oplossen van de benoemde knelpunten is een nadere bestudering van de ruimtelijke samenstelling van de plek nodig. De stedenbouwkundige opbouw is hierbij van belang, maar ook de aangetroffen kwaliteiten van het groen zelf worden hierin meegewogen. In afzonderlijke werkplannen per dorp of groenobject moet de gewenste groenstructuur worden aangegeven.

Per project wordt ingegaan op de stedenbouwkundige opbouw van de betreffende kern en de bestaande groenstructuur. In deze fase komt ook de feitelijke kwaliteitsbeoordeling tot stand.

Een gewenste groenstructuur is deels te realiseren via de in het beheerplan voorgestelde beheermaatregelen. Indien de huidige verschijningsvorm van het groen essentieel afwijkt van de gewenste verschijningsvorm uit het werkplan dan zijn omvormingsmaatregelen noodzakelijk.

Ervaring heeft geleerd dat deze omvormingsmaatregelen voor een deel kunnen meeliften op het herbestratingprogramma. Dit is vooral in de woon- en winkelstraten straten het geval. Hier kan dus (veelal op termijn) werk met werk gemaakt worden. In de overige plantsoenen en andere groengebieden waar omvormingsmaatregelen noodzakelijk zijn komen deze meer autonoom tot stand. De kosten aan deze projecten zijn te beschouwen als de echte investeringskosten die voortvloeien uit het werkplan.

Stimuleren groen karakter dorpen

Langs een aantal belangrijke wegen door de dorpen is het vanwege de beperkte beschikbare ruimte niet mogelijk om op gemeentegrond binnen het wegprofiel te komen tot een aanvaardbare groenstructuur. Een mogelijkheid om het groene karakter van dit soort wegen toch te versterken is het ter beschikking stellen van bomen aan de aanwonenden in deze straten.

De bomen langs de Dorpsstraat in Gapinge zijn hier een voorbeeld van. Op meerdere plekken binnen de gemeente is een dergelijke aanpak zinvol. Gedacht wordt aan het ter beschikking stellen van bomen, afgestemd op de plek en de groeiplaatsomstandigheden. Ook kan ter bevordering van de aanleg van groene erfafscheidingen op specifieke plaatsen haagplantsoen ter beschikking worden gesteld.

In de kenschetsen per woonkern is hieraan geen specifieke aandacht besteed. Aanbevolen wordt door middel van een nader onderzoek aan te geven waar een dergelijke aanpak zinvol is.

9.3 Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)

Met het bijwerken van het Groenbeheerplan zouden we voorheen dit traject afsluiten met een visie en een uitleg over het opstellen van de werkplannen per kern of per rayon. Intern gaan we deze werkplannen in de vorm van een werkbesteding maken maar in de communicatie met onze inwoners en het bestuur zijn er landelijk nieuwe ontwikkelingen waarop wij in het vervolgtraject willen inspelen. Onder de naam IBOR, (I)ntegraal (B)eheer (O)penbare (R)uimte ontwikkelt men landelijk gereedschap om de kwaliteit van de openbare ruimte te beoordelen. Een kwaliteitscatalogus, deelrapportage 3, vormt hierbij het hart van de communicatie over de kwaliteit. Het is aan de medewerkers van de dienst Openbare Ruimte om aan de hand van het Groenbeleidsplan en de daaraan gekoppelde Beheervisie het "groene" deel van de openbare ruimte te beheren.

Naast het "groen" vormen ook de verhardingen, vuilnis, verlichting en bebording belangrijke onderdelen van de kwaliteit van de openbare ruimte. In een eerder stadium is de kwaliteit van het beheer van deze "grijze" of "rode" onderdelen in beheerplannen vastgesteld.

De opstelling van de kwaliteitscatalogus Veere voor de totale openbare ruimte is te vinden in deelrapportage 3. Hieraan wordt in een apart vervolgtraject de communicatie met de bestuurders en de burgers gekoppeld.

Uiteindelijk zullen inwoners, gemeenteraadsleden, medewerkers van de buitendienst en aannemers, met de kwaliteitscatalogus in de hand kunnen vaststellen of de Openbare Ruimte van de gemeente Veere, onderhouden wordt volgens de afspraken die we met elkaar gemaakt hebben.

9.4 Burgerparticipatie

De rol van de overheid neemt af. Ook bij het beheer van het openbaar groen gaan we een beleid uitwerken waarbij het mogelijk wordt dat burgers of bedrijven openbaar groen gaan beheren. Incidenteel lopen er wat kleine projecten, zoals de aanleg van het groen op een rotonde, bloemenkorven aan lantaarnpalen en het beheren van wat boomspiegels. Burgerparticipatie kan leiden tot extra kwaliteit of extra inkomsten van deelnemers, b.v. verenigingen. Burgerparticipatie kan echter nooit leiden tot legalisering van het oneigenlijk gebruik van het gemeente groen.

Bijlagen: kaarten kwaliteiten en kansen per kern

8.0 Veere, Buiten de Veste en Zanddijk

8.1 Gapinge

8.2 Vrouwenpolder

8.3 Serooskerke

8.4 Domburg

8.5 Oostkapelle, bungalowparken

8.6 Aagtekerke

8.7 Grijpskerke

8.8 Meliskerke

8.9 Koudekerke

8.10 Biggekerke

8.11 Zoutelande, Joossesweg, Zandput, Kustlicht.

8.12 Westkapelle